КОММУНИСТИК МЎЛ-КЎЛЧИЛИК УЧУН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 53 (2086). | 14 март, чоршанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Областимиз меҳнаткашлари КПСС МК март Пленумининг қарорларини ва Мурожаатни қизғин маъқуллаб, уни амалий ишнинг жанговар программаси деб қабул қилдилар.

Муносиб туҳфа

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан руҳланган чорвадорлари ажойиб меҳнат зафарини қўлга киритдилар.

Чорва қишловини муваффақиятли ўтказиб, молларни бўрдоқига боқишни намунали ташкил этган колхоз чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан илгари, ортиғи билан бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Колхоз давлатга 950 ўрнига 954 центнер гўшт етказиб берди.

«Ташсельмаш» заводининг бир группа ватанпарвар ишчилари партиямизнинг жанговар чақириғига жавобан қишлоққа бориб ишлашга аҳд қилишди. Суратда: (чапдан) заводнинг қишлоққа жўнаб кетаётган слесарларидан Александр Чуркип, Анатолий Алексенко, Мавлят Гайфулин ва Ўринбой Умаров ўртоқлар.

БУТУН ПАРТИЯНИНГ, БУТУН ХАЛҚНИНГ ИШИ

Совет халқи ва унинг чет эллардаги жуда кўп дўстлари КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини чуқур мамнуният билан кутиб олдилар. Улар Пленумнинг якунлари партиямизнинг улкан ижодий фаолиятининг жонли тимсоли деб биладилар. Бизнинг партиямиз ленинча йўлдан бориб, КПСС XXII съезди қабул қилган Программани — коммунистик жамият қуриш программасини амалга ошириш йўлидаги умумхалқ курашини саботматонат ва изчиллик билан ташкил этмоқда ва бу курашни йўналтирмоқда.

Марказий Комитетнинг Пленуми ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» тўғрисидаги докладини тинглади, муҳокама қилди ва якдиллик билан маъқуллади. Бу докладда КПСС Программаси учун асос қилиб олинган коммунизмни марксча-ленинча тушуниш ривожлантирилди. қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволи чуқур анализ қилинди, бутун коммунистик қурилиш муваффақиятлари учун экономиканинг ана шу соҳаси жуда катта аҳамиятга эга эканлиги кўрсатилди. қишлоқ хўжалигини ривожлантириш истиқболлари, йўл ва воситалари очиқ кўрсатиб берилди. Пленум қабул қилган қарорида партия XXII съездининг тарихий қарорларини ва КПССнинг янги Программасини қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада юксалтириш соҳасида амалга ошириш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган, муҳим тадбирларни белгилади. КПСС Марказий Комитетининг колхозчиларга, совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, олимларга, саноат ходимларига, коммунистлар ва комсомолларга, Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларига қарата чиқарган ва Пленум қабул қилган Мурожаати кеча «Правда» газетасида эълон қилинди.

Марказий Комитетнинг март Пленуми партия ва халқнинг ҳаётида, коммунизм қуриш йўлидаги қаҳрамонона кураш йилномасида жуда катта ўрин олади. Бу — КПСС XXII съездидан кейин Марказий Комитетнинг биринчи пленуми бўлиб, унда коммунистик қурилиш, партия янги Программасини амалга ошириш соҳасидаги энг муҳим вазифалар муҳокама қилинди. Ҳаётий муҳим ва шу билан бирга, коммунистик қурилишнинг кийин вазифаларидан бирини бажариш чоралари тўғрисидаги масала — қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва мамлакатда халқнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондириш учун дон, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар мўлкўллигини вужудга келтириш чоралари тўғрисидаги масала Пленумнинг кун тартибига қўйилди.

Н. С. Хрушчев Пленумда бундай деган эди: **«Биз бу вазифани биринчи навбатдаги ва кечиктириб бўлмайдиган вазифалардан бири қилиб қўяр эканмиз, марксизм-ленинизмнинг жамиятнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш тўғрисидаги, озиқ-овқат маҳсулотларини мўл-кўл қилишда қишлоқ хўжалигининг роли ва аҳамияти тўғрисидаги таълимотига асосланамиз»**. Бизнинг партиямиз ўз Программасида коммунизмни ҳар томонлама, умумий тенглик ва адолат тузуми деб, кишилик тараққиётининг жамият ишлаб чиқарувчи кучлари мислсиз ўсиб, меҳнаткашлар турмуш даражасининг ғоят юксак бўлиши таъминланадиган фазаси, деб ҳисоблайди.

Совет кишилари коммунизм қуриш улуғвор планини бажариш йўлида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Кейинги йилларда экономика, фан ва маданиятни янада ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришилди, меҳнаткашларнинг фаровонлиги йил сайин ўсиб бормоқда.

Аммо, коммунизм қурмоқ учун узлуксиз ўсиб бораётган, биринчи даражали саноатгина эмас, балки қишлоқ хўжалиги ҳам ғоят юксалган бўлиши керак. КПСС Программасида бундай дейилади: **«Қудратли саноат билан бир қаторда, равнақ топаётган, ҳар томонлама ривожланган ва сермаҳсул қишлоқ хўжалигини вужудга келтириш — коммунизм қурилишининг зарур шартидир»**.

Партия саноатнинг иши олдига қўйилаётган талабларни сусайтирмаган ҳолда, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорида бундай дейилади: **«Мамлакатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига нисбатан ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондиришни ҳамда меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада оширишни жуда қисқа муддатда таъминламоқ учун қишлоқ хўжалигини кучли суратда юксалтириш — коммунистик қурилишнинг энг асосий ва кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидан бири деб ҳисоблансин». Пленум бу вазифани бажаришни коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти деб, бутун партиянинг бутун халқнинг иши деб белгилади.**

Коммунистик партия кейинги йилларда бутун халқнинг актив иштироки билан колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини юксалтириш юзасидан катта тадбирларни амалга оширди. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 1953 йилдан тортиб 1961 йилгача 1,6 баравар кўпайди. Дон, гўшт, сут, тухум, шунингдек қанд лавлаги, пахта, мойли экинлар, картошка, сабзавот, мева, чой ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш анча ўсди. Шу муносабат билан энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш ва аҳолига сотиш анча кўпайди.

Қишлоқ хўжалиги муваффақиятларга эришганлиги шубҳасиздир. Лекин шунга қарамай, партия қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволини кескин танқид қилмоқда, камчиликларни дадил очиб ташламоқда. КПСС Марказий Комитети дон, гўшт, сут ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш даражаси ҳали ҳам мутлақо етарли эмас, деб ҳисоблайди. Бу маҳсулотларни етиштириш даражаси социалистик хўжалик системасининг жуда катта имкониятларига ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларга, КПСС XXII съезди халқ моддий фаровонлигини ошириш соҳасида қўйган буюк вазифаларга яраша эмас.

Шуни назарда тутиш керакки, мамлакатнинг озиқ-овқат маҳсулотларига ва халқ истеъмол қиладиган бошқа товарларга бўлган эҳтиёжлари тез ўсмоқда, келгусида эса, бу эҳтиёжлар тағин ҳам тезроқ ўса боради. Бунинг сабаби ҳам маълум. Аҳолининг сони кўпайиб бормоқда, иш ҳақи даражаси ортмоқда, меҳнаткашларнинг реал даромадлари кўпаймоқда.

Шу муносабат билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш суръатларини кескин суръатда ошириш талаб қилинар эди. Ҳолбуки Марказий Комитет Пленуми таъкидлаб ўтганидек, етти йилликнинг дастлабки уч йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг кўпайиши белгиланган даражадан анча орқада қолди. Бу ҳол, аввало, қишлоқ хўжалигига раҳбарликдаги катта нуқсонлар оқибатида рўй берди. Кўпгина партия ходимлари қишлоқ хўжалигида ташкилотчилик ишларини кескин суратда яхшилаш зарур эканлигини тушунмадилар, ердан яхшироқ фойдаланиш учун зарур чораларни ўз вақтида кўрмадилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми деҳқончиликнинг ўт-далали системасини илмий нуқтаи назардан пуч бўлган ва социалистик қишлоқ хўжалиги учун яроқсиз бўлган система сифатида қоралади. Пленум деҳқончиликнинг ўт-далали системасидан интенсивроқ системаларига қатъий ўтиш, чопиқ қилинадиган сермаҳсул экинлар ва дуккакли экинларни кенг жорий қилиш лозим, деб кўрсатди.

Пленум колхоз ва совхозлар барча энг муҳим дон, техника экинлари ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлигини оширишда эгаллаши лозим бўлган марраларни белгилаб берди. Чорвачиликни ривожлантириш юзасидан ғоят муҳим вазифалар илгари сурилди. Бу соҳада асосий эътибор ем-хашак етиштиришни кўпайтиришга қаратилиши керак. Ҳар бир колхоз ва совхозда сўтали маккажўхори, молларга едириладиган қанд лавлаги, нўхат, дуккакли экинлар, сабзидан юқори ҳосил етиштириш усулларини кишиларга ўргатиш керак.

КПСС Марказий Комитети ўз Мурожаатида қишлоқ меҳнаткашларини ҳар гектардан 300 — 500 центнердан сўтали маккажўхори кўкпояси, ҳар гектардан 200—300 центнердан силосбоп хашаки дуккакли экинлар, ҳар гектардан 200—250 центнердан қанд лавлаги олиш учун курашга даъват этди. Гўшт етиштиришни кўпайтириш учун курашнинг биринчи босқичи — ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 75 центнердан гўшт ва қишлоқ хўжалигига яроқли бошқа ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 16 центнердан гўшт етиштиришдан иборат. Ҳар бир хўжалик учун яқин йилларга мўлжаллаб берилган минимум программа ана шундай. Иккинчи босқич — ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 100 центнердан гўшт етиштиришдан иборат. Илғор хўжаликлар ана шу даражага ҳозирданоқ эришдилар. Бошқа колхоз ва совхозлар ҳам уларнинг тажрибаларини ўрганишлари зарур. Учинчи босқич — ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 150 центнердан гўшт етиштиришдан иборат.

Марказий Комитет Пленуми мамлакат қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш зарур, деб топди. Бошқаришнинг мавжуд системаси ўсган талабларга тўғри келмайди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми таъкидлаб ўтганидек, ҳозирги вақтда колхоз ва совхозларнинг ишлаб чиқариш фаолиятига раҳбарлик қилиш масалалари биринчи ўринга қўйилмоқда. Қишлоқ хўжалигини бошқариш органларини тузиш керак, бу органлар планлаштириш билан шуғулланадиган, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашнинг қандай бораётганлигини контрол қилиб турадиган, ҳар қайси колхоз ва совхозда ишлаб чиқаришнинг ташкил этилишига амалда актив таъсир ўтказадиган ҳамда мамлакатни деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлаш учун жавоб берадиган бўладилар.

Марказий Комитет Пленумининг қарорига мувофиқ, областлар, ўлкалар ва республикаларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қиладиган территориал колхоз-совхоз ёки совхоз-колхоз ишлаб чиқариш бошқармалари ҳамда қишлоқ хўжалик комитетлари тузиладики, улар худди ана шундай органлар бўлишлари керак. Иттифоқ қишлоқ хўжалик комитети ҳам ташкил этилади. Районлараро территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларида иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ёки ўлка ва область партия комитетлари партия ташкилотчиларининг бўлиши мақсадга мувофиқ деб топилди.

Марказий Комитет Пленуми қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқариш масалаларини қараб чиққанида, «Союзсельхозтехника» органларининг колхоз ва совхозларнинг моддий-техника таъминоти соҳасидаги, шунингдек Қишлоқ хўжалиги министрлигининг қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот муассасаларига раҳбарлик қилиш, фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш ҳамда қишлоқ хўжалиги учун мутахассис кадрлар тайёрлаб бериш соҳасидаги ишларини яхшилаш зарурлигига эътиборни жалб қилди. Қишлоқ хўжалик фани олдига актуал вазифалар қўйилди.

Партия қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш учун партия ташкилотларининг жавобгарлигини оширишга алоҳида эътибор беради. Энг яхши меҳнат намуналари ва мисоллари асосида кишиларга таълим бериш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий қилиш — партия ташкилотларининг ташкилотчилик ишида асосий масала бўлмоғи керак. Колхозларни, совхозларни, бригадаларни тажрибали ташкилотчи ва мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилади. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этишда агроном, зоотехник, ветеринария врачи, инженер-механизаторнинг ролини ошириш лозим.

Партия ташкилотлари маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришдан колхозчилар, совхоз ишчилари, мутахассисларнинг моддий манфаатдорлиги принципининг изчиллик билан амалга оширилишини қаттиқ кузатиб туришлари лозим.

Бизнинг саноатимиз қишлоққа жуда катта ёрдам бериши керак. Пленум КПСС Марказий Комитети Президиумига ва СССР Министрлар Советига қишлоқ хўжалигининг моддий-техника таъминотини кучайтириш юзасидан кенг программа ишлаб чиқиш ва қабул қилишни топширди. Бироқ, техникадан яхшироқ фойдаланишга эришиш — энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган вазифадир. Партия ва совет органларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг бурчи — меҳнатни яхши ташкил этишдан ва хўжаликлардаги мавжуд техника базасида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилишини тез ўстиришни таъминлашдан иборат.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида ва якунловчи сўзида, Марказий Комитет Пленумининг қарорида таъкидлаб ўтилганидек, совет халқи қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтириш учун, аҳолининг бу маҳсулотларга бўлган талабини тўла қондиришга шу йил ичида ва яқин йиллар ичида эришмоқ учун барча имкониятларга эгадир.

Партия ташкилотларининг вазифаси Марказий Комитет Пленумининг қарорларини, коммунистик қурилишда муваффақият қозониш учун бу қарорларнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлигини чуқур тушунтириб беришдангина иборат эмас. Ҳар бир кунни ҳам ғанимат билиб, бу қарорларни **амалга оширишга** киришиш, кадрларни жой-жойига тўғри қўйиш, кишиларга янги, илғор усулларни ўргатиш керак. Ҳозирги пайтда экишга пухта тайёрланиш, экишни намунали ўтказиш ғоят муҳим ишдир.

Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети коммунистик қурилишнинг асосий ва кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидан бирини — қишлоқ хўжалигини кучли суратда юксалтириш, қисқа вақт ичида озиқ-овқат маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтириш вазифасини ҳал этишнинг йўл ва воситаларини белгилаб бердилар. Ана шу вазифани ҳал қилиш билан бизнинг Ватанимиз экономикани ривожлантиришда энг асосий марралардан бирини эгаллайди, марксча-ленинча таълимотнинг тантанаси учун, коммунизм қуриш учун курашда тарихий ғалабага эришади.

(«ПРАВДА»нинг 13 мартдаги бош мақоласи).

Ҳосилдорликни янада оширамиз

Маълумки, бизнинг колхоз ҳосилдорликда энг қолоқ хўжаликлар даражасига тушиб қолган 1959 йили ҳар гектар ердан бор-йўғи 16,11 центнердан ҳосил олинган эди. Кейинги йилларда азамат кишиларимиз колхозни қолоқликдан чиқариш, ҳосилдорликни ошириш йўлида зарур тадбирларни кўрабошладилар.

Биз дастлаб ерларнинг талон-торож қилинишига қарши кураш бошладик. Илгари колхозчиларнинг томорқаларига қўшилиб кетган 60 гектарча ер пахта майдонига айлантирилди. Барча бригадаларда хўжалик ҳисоби жорий этилди. Колхозчиларга мунтазам равишда ҳақ тўлаш тартибга солинди.

Юқори ҳосил олиш энг олдин ерларнинг сифатли ҳайдалишига боғлиқ. Очиқ айтиш керак, илгари сифатга эътибор берилмай, ҳайдов тракторларида ишлайдиган механизаторларга 1 кунда 7 гектардан ер ҳайдаш нормалаштирилар эди. Натижада улар сон кетидан қувиб, ерни сифатли ҳайдашга эътибор бермасдилар. Колхоз правлениеси бу эски усулни бекор қилди, ер ҳайдаш нормасини 7 гектар эмас, 3 гектар қилиб белгилади. Умумий мажлиснинг қарорига мувофиқ сифатсиз иш қабул қилинмайдиган, брак иш учун бўлган сарф-харажатлар айбдордан ундириб олинадиган қилиб қўйилди. Бундан ташқари айрим вақтларда, яъни ер ҳайдаш, пахта териш, техникани ремонт қилиш каби иш қизғин пайтларда механизаторларга бепул овқат бериш ташкил этилди.

Илгари колхозимизда 60x60 схемаси билан чигит экиларди. Ўтган йили 50 процент майдонга 50x50 ва 40 процент майдонга 60x45 схемаси билан чигит экдик.

Амалга оширилган юқоридаги каби бир қатор тадбирлар меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ҳосилдорликни ошириш имконини берди. Кейинги икки йил ичида ҳосилдорлик 16,11 центнердан 28,73 центнерга кўтарилди. Беҳуда сарф-харажатлар камайди. Колхознинг экономикаси мустаҳкамланиб борди. Шунинг натижасида 1961 йили бригадаларнинг олган ҳосилига қараб бир иш кунига 2 сўм 32 тийиндан 3 сўм 40 тийингача ҳақ тўланди.

Айрим бригадалар пахтадан юқори ҳосил олиб, қувончли натижаларга эришдилар. Ўртоқ Аҳрорхон Саидакбаров бошлиқ бригадада 1959 йили 14,3 центнердан ҳосил олинган эди. Ўтган йили эса бу бригадада 35,8 центнердан, ўртоқ Маҳамад Исломов бошлиқ бригадада салкам 32 центнердан ҳосил кўтарилди. Бу йил эса шу бригадаларнинг аъзолари 40 центнерчилар ҳаракатига қўшилиб, ўз зиммаларига юксак мажбурият олдилар.

Колхозда фақат ҳосилдорлик ошибгина қолмади, шу билан бирга қилинадиган сарф-харажатлар ҳам айрим соҳаларда камайиб борди. 1959 йили ҳосил кам олинган бўлса ҳам ғўзани суғориш учун қарийб 16 минг сўм сарфланган эди. Ўтган йили 13 минг 789 сўм сарфланди. Шунингдек қўлда ер текислаш, ўғит солиш ва бошқа иш турлари бўйича белгиланган харажатлар ҳам анча камайди. Бунга техникадан кўпроқ фойдаланиш натижасида эришдик.

Ўтган йили кузда ҳамма пахта майдонимиз шудгор қилинган, шудгордан кейин эса механизация ёрдами билан кўп ерлар текислаб қўйилган эди. Биз бу йил далага 12 минг тонна маҳаллий ўғит чиқаришни планлаштирган эдик. Ҳозиргача 10 та автомашина, 10 та автокачка, 6 трактор билан белгиланган миқдордаги гўнгни далага ташиб чиқардик. Далага гўнг чиқариш давом этаяпти. Бундан ташқари Тошкентдан 7500 машина пекал ташилди. Колхозимизда тракторлар ремонти тамом бўлай деб қолди. Барча техника 60x45 ва 50x50 схемасига мослаштирилган. Яқин кунларда ариқ-зовурларни тозалаш тамомланади.

Колхоз экономикасини фақат пахтачилик билан мустаҳкамлаб бўлмайди. Шунинг учун биз пахтачилик билан бирга издан чиқиб кетган бошқа тармоқларни ҳам даромад манбаига айлантириш тадбирларини кўрмоқдамиз. Чорва моллар туёғи кўпаябошлади. 1959 йили колхознинг 3049 бош қорамоли, чўчқа ва қўй-эчкиси бор эди, бу йил чорва туёғи 4269 бошга етди. Бундан ташқари 80 гектар ерда янгидан боғ барпо қилинди.

Бу гаплардан колхозда ҳамма ишлар жойида экан, деган хулосани чиқариб бўлмайди. Ҳали ишимизда камчиликлар ҳам бор. Айниқса чорвачилик соҳасида катта камчиликлар мавжуд. Тўғри, ўтган йили қўзи олиш плани ошириб бажарилди. Паррандачилик фермасининг иши тузала бошлади. Тухум олиш кўпайди. Бироқ сигирлардан сут олиш, гўшт етиштириш қаноатланарлик эмас. Гўшт ва сутнинг таннархи ҳали қиммат. Соғин сигирларнинг наслини яхшилашимиз, чорва учун колхознинг ўзида мўл-кўл ем-хашак базаси яратишимиз зарур.

Колхозимизнинг аъзолари қадрдонимиз Н. С. Хрушчевнинг пахта, гўшт ва сут етиштиришни кўпайтириш тўғрисида айтган сўзларига амал қиладилар. КПСС Марказий Комитети март Пленуми материалларидан ғоят руҳланган ҳолда хўжаликни комплекс ривожлантириш учун, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллиги учун астойдил меҳнат қиламиз.

Худоёр ЛАТИПОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг раиси.

БОЙЛИК МАНБАИ

Ер — деҳқоннинг энг катта ҳазинаси. Ота-боболаримиз «ер элни тўйдиради, кийдиради, унинг қадрига ет» дейишган. Ҳақиқатан ҳам шундай. Қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчев КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида қилган докладида бундай деди: «...Ҳамма колхозларнинг — яхши ишлаётган колхозларнинг ҳам, ёмон ишлаётган колхозларнинг ҳам — ери бор, ер эса — бойликнинг манбаидир».

Биз ерни ўзимизнинг энг бебаҳо мулкимиз деб биламиз. Ана шунинг учун ҳам йил сайин унинг қадрига етаяпмиз. «Ер тўйса эл тўяди» деган гап ҳам бор. Ҳар бир қарич ерни бўш қолдирмаслик билан бир қаторда уни маҳаллий ва минерал ўғитларга тўйдираяпмиз. Хозирга қадар ҳар гектар ер ҳисобига 7-8 тоннадан гўнг ташиб чиқардик.

Ҳозирги кунда бригадамизнинг 12 аъзоси карта четларини, марза ва уватларни чопиб текислаш билан банд. Бу ишнинг сифатли бажарилишига катта эътибор бераяпмиз. Чунки карта чеккалари, марза ва уватлар текис бўлса, биринчидан, ерга-ер қўшилади, иккинчидан, чигитни квадрат-уялаб экаётганда иш осон кўчади. Квадрат уялар аниқ чиқади.

Экиш кампанияси бошланиши билан биз тез фурсат ичида 50 гектар еримизга 60x45 схемасида квадрат-уялаб чигит экамиз. Экиш пайтида аниқ квадратлар ҳосил қилиш билан бир қаторда бирор қарич ерни ҳам бўш қолдирмасликка ҳаракат қиламиз. Чунки зиммамизда юксак мажбурият бор. 40—45 центнерчилар сафига қўшилиш учун биз бу йил гектар бошига пландаги 23 ўрнига 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштиришга сўз берганмиз. Бу — анча оғир вазифа. 40 центнерлик пахта хирмонини кўтариш учун биз ёз давомида бутун куч-ғайратимизни, ҳунаримизни, барча имкониятларимизни ғўзани яхши парвариш қилишга сафарбар этамиз. Биз аминмизки, бой ердан бой ҳосил кўтарилади. Кўзлаган маррамизга албатта эришамиз.

Ҳалима ПЎЛАТОВА,
«Пискент» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

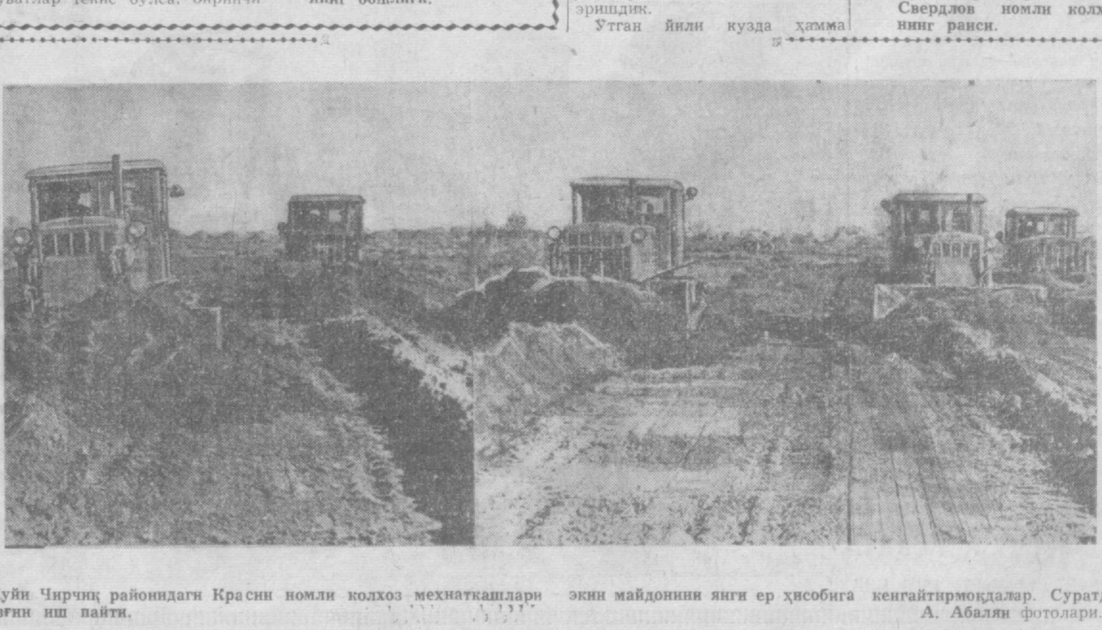

Қуйи Чирчиқ районидаги Красин номли колхоз меҳнаткашлари экин майдонини янги ер ҳисобига кенгайтирмоқдалар. Суратда: қизғин иш пайти. А. Абалян фотолари.

ЮКСАЛИШ СУРЪАТЛАРИМИЗ КАДРЛАРГА БОҒЛИҚ

„Ҳамма гап одамларнинг маҳоратига, меҳр-муҳаббат билан ишлашига, ғайратига боғлиқ“

Н. С. ХРУШЧЕВ.

«Мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг ана шу муҳим ва масъулиятли пайтида КПСС Марказий Қомитети сиз, қадрли ўртоқларга, колхозчилар, совхоз ишчиларига, мутахассисларга, олимларга, саноат ходимларига, коммунистлар ва комсомолларга мурожаат қилиб, сизларни шу йилнинг ўзида ва яқин йилларда ҳар бир республика, ўлка, областда, ҳар бир район, колхоз ва совхозда ҳамма турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг кескин суратда ва зўр куч билан ўсишини таъминлаш учун энг кўп кучғайратингизни сарф қилишга чақиради»

(КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатидан).

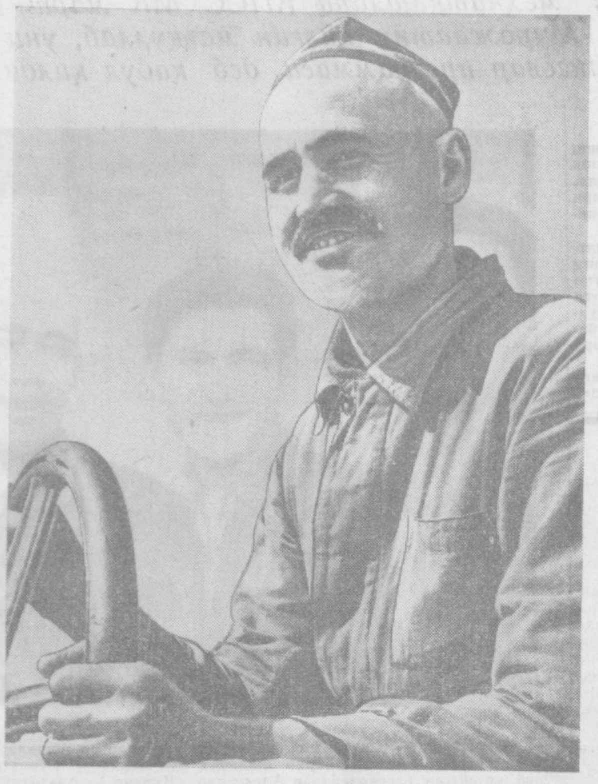

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари областда биринчилар қаторида маккажўхори экиш ишларини бошлаб юбордилар. Ўртоқ Амир Икромов бошлиқ маккажўхорикорлар бригадаси бу йил 56 гектар ернинг ҳар гектаридан 1000 центнердан силосбоп кўкпоя ва 50 центнердан дон ҳосили етиштиришга сўз берганлар. Суратда: колхознинг механизатор бригадири ўртоқ Амир Икромов.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Янги ғайрат билан

Яхши сўз жонга озиқ, танга қувват, дейди халқимиз. КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари барча совет кишилари каби, бригадамиз аъзоларининг ҳам қалбларига қувонч, билакларига куч-ғайрат бағишлаб, янада яхшироқ ишлашга руҳлантириб юборди. Яқинлашиб келаётган экиш мавсумини бекамикўст кутиб олиш учун сўнгги тайёргарликни кўраётирмиз.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти менга катта ишонч билдириб, янгидан ташкил этилган трактор-далачилик бригадасига бошчилик қилишни топширишди. 45 гектар ер, ишчи кучи ва техника ажратиб берилди.

Чигитни ҳамма майдонга квадрат-уялаб экамиз, ғўза ердан бош кўтариб чиққан кунданоқ унга техника ёрдами билан икки томонлама ишлов беришга, ўсимликни ёшлигидан озиқлантиришга киришамиз. Ҳайдаш олдидан минерал ва маҳаллий ўғитлар билан тўйдирилган ерларимиз бўрсиллаб ётибди, намни ўзида яхши сақламоқда. Биз чигитни ернинг табиий намига ундириб олишга ҳаракат қиламиз.

Менинг ўзимга келганда ўтган йили Вревскийдаги механизаторлар мактабини битирдим ва мавсумда машина билан 80 тоннадан ортиқ пахта териб топширдим.

Бу йилги мақсадимиз ҳам катта. Ҳар гектардан камида 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш, ҳосилнинг ҳаммасини машинада териш ва қоп-қанорсиз ташишга аҳд қилдик. Албатта, мақсадга меҳнатсиз эришиб бўлмайди. Шуни яхши тушунган бригадамиз аъзолари «бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган шиорга амал қилиб, зўр уюшқоқлик ва аҳиллик билан меҳнат қилмоқдалар. Об-ҳавонинг қулай келишидан фойдаланиб, суғориш шохобчаларини аллақачоноқ тозалаб қўйганмиз. Шу кунларда ер текислашни тамомлаш олдида турибмиз. Ўзим эса «ДТ-24» тракторимни, сеялкани тахт қилиб қўйдим. Экипаж аъзолари колхозда ташкил қилинган техника ўқиши машғулотларида қатнашиб, режа сими тортиб чигит экиш йўлларини пухта ўрганиб олдилар.

Қадрдонимиз ўртоқ Хрушчевнинг Пленумда қилган докладини ҳамда Пленумнинг бошқа материалларини яна чуқурроқ ўрганиб, олган социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажариш учун бутун куч-ғайратимизни ишга соламиз.

Ғанима ТУРСУНОВА,
Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

ЯХШИ ТАШАББУС

Район районга ёрдам бермоқда

ОҚҚЎРҒОН, (ЎзТАГ). Юқори Чирчиқ районининг бутун мамлакатга донги кетган «Политотдел» колхози меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми давом этиб турган кунларда янги ажойиб ташаббус кўрсатдилар. Улар ўз районларидаги қолоқ хўжаликларгагина эмас, балки қўшни районлардаги хўжаликларга ҳам оталик ёрдами кўрсатишга қарор қилдилар. Колхоз правлениеси Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхозга пахта, маккажўхори, дуккакли экинлардан мўл ҳосил етиштиришда, чорвачилик маҳсулдорлигини оширишда ёрдам бериш учун тўлиқ состави билан шу колхозга жўнаб кетди. Меҳмонлар бу ерда далачилик бригадаларида меҳнатни ташкил қилишнинг прогрессив методларини жорий қилмоқдалар, технологик карталарни ишлаб чиқмоқдалар, техниканинг дала ишларига тахт қилиб қўйилишини, уруғликнинг сифатини текширмоқдалар.

«Политотдел» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ман Гим Хван ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Биз энг яхши тажрибаларимизни ўртоқларимизга ўргатишга тайёрмиз. Машҳур маккажўхорикоримиз, СССР Олий Совети депутатлигига номзод, «дала маликаси»дан рекорд ҳосил олишга эришган Любовь Ли маккажўхорини қандай қилиб экиш ва қандай парвариш қилиш кераклигини ўзи кўрсатиб беради. Ўзимиз етиштираётган маккажўхори сортининг уруғлигини ҳам берамиз. Пахтачилик бригадасининг бошлиғи Абдулла Абдураҳмонов, 150 сигирга хизмат кўрсатаётган донгдор сут соғувчи Роза Квон ва бошқа илғорларимиз ҳам шундай ёрдам кўрсатади.

Юқори Чирчиқ районининг мўл ҳосил етиштирувчи «Правда», Свердлов номли, «Ленинский путь» ва бошқа колхозлари ҳам Оққўрғон районидаги қолоқ хўжаликларни оталикка олдилар.

Жанговар программамиз

Т. РАЖАБОВ,
Бўка район партия комитетининг биринчи секретари

КПСС Марказий Комитетининг яқинда ўз ишини тамомлаган Пленумида қишлоқ хўжалигига раҳбарликни янада яхшилашга доир, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун катта аҳамиятга эга бўлган ҳаётий масалалар муҳокама қилинди.

Районимиз меҳнаткашлари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Пленумдаги докладини ва шу доклад юзасидан Пленум қабул қилган қарорни олға томон қиладиган ҳаракатимиз учун, она-Ватанга ҳарқачонгидан кўп қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришимиз учун йўлчи юлдузимиз деб фахр билан айтмоқдалар.

Партиямизнинг март Пленуми материаллари ва айниқса ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг доклади ҳамда якунловчи сўзи яна шу жиҳатдан қимматлики, уларни ўқиганда ишда йўл қўйиб келган хато ва камчиликларимиз, олдимизда турган улуғвор вазифалар дарҳол ойдинлашади.

ЎТ-ДАЛАЛИ СИСТЕМАДАН ВОЗ КЕЧДИК

«Ленинизм» колхози бундан бир неча йил аввал районимиздаги машъал хўжаликлардан бири саналар эди. Колхоз пахтакорлари бундан олти йил муқаддам ҳар гектар майдондан 33 центнерга етказиб «оқ олтин» кўтарган эдилар. Гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар ҳам кўпроқ етиштириларди. Эндиликда колхознинг ўша шуҳрати қолмади. Ўтган йили ҳар гектаридан бор-йўғи 19 центнер пахта ҳосили олинди. Гектар бошига 100 центнердан кам маккажўхори кўкпояси етиштирилди. Хўжаликнинг бошқа соҳаларидаги аҳвол ҳам бундан қолишмайди.

Бунга бирдан-бир сабаб — ўтдалали системага қаттиқ амал қилинганлигидир. Чунки бу система ўртоқ Н. С. Хрушчев кўрсатиб ўтганидек, мамлакатимизда ўн йиллар давомида жорий қилиб келинди ва қишлоқ хўжалигига жиддий зарар етказди. Колхоз ерларининг жуда катта қисми бедазор. Бедазорлар кенгайтирилиб маккажўхори экиладиган майдон йил сайин камайтирилди. 1960 йили эса бирор гектар ерга ҳам маккажўхори экилмади. Ўтган йили бу ўсимликка 75 гектар ер ажратилди, холос. Бунинг устига ўсимлик ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Натижада ҳосил ниҳоятда кам бўлди. Гектаридан 98 центнердан кўкпоя олинди.

Ёки Карл Маркс номли колхозни олиб кўрайлик. Колхознинг умумий ер майдони 1310 гектар. Ўтган йили шу майдоннинг фақат 51 гектарига маккажўхори экилди. Ваҳоланки, колхозда 255 гектар ерга ўт экиб келинаётир. Ҳар бир гектар ўтдан 10 центнерга етар-етмас ҳосил олиняпти. Бошқача қилиб айтганда, бир гектар ўтдан олинган ҳосил ўрта ҳисобда бир гектар маккажўхоридан олинадиган ҳосилга қараганда 15—20 марта кам бўлаяпти.

Колхозларда етиштирилаётган маҳсулотнинг таннархи жуда қимматга тушаяпти. Масалан, «Ленинобод» колхозида ўтган йили бир центнер сутнинг таннархи эски пул ҳисобида 128 сўмга, бир дона тухумнинг таннархи эса 1 сўм 30 тийинга тўғри келди.

Ўтган йили районимиз йиллик пахта тайёрлаш планини бажара олмади. Давлатга белгиланганидан анча кам пахта сотилди. Кўпчилик хўжаликларда гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш плани ҳам барбод берилди. Бунга маълум даражада ўт-далали системанинг ҳам салбий таъсири бўлди.

Районимиз меҳнаткашлари эндиликда ўт-далали системага муносабатни тамоман ўзгартирдилар. Бедазорларни камайтириш ҳисобига бу йил маккажўхори экиладиган майдон минг гектар кенгайтирилди. «Ленин йўли», Ильич номли ва бошқа бир қатор колхозларда ўтган йилгига нисбатан 2—3 марта кўп майдонга маккажўхори экишга қарор қилинди.

КАДРЛАР — ОЛТИН ФОНДИМИЗ

Жонажон партия ва ҳукуматимиз кадрлар танлаш ва уларни жой-жойига қўйиш масалаларига ҳамиша катта аҳамият бериб келмоқдалар. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки қайси бир ишда муваффақият қўлга киритилмасин, буни кадрларнинг ҳиссасисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу сабабли район партия комитети кадрлар билан ишлашга жиддий эътибор бериб келди. Масалан, Ленин номли колхоз кейинги бир неча йиллардан буён пахта тайёрлаш давлат планини бажараолмасдан келар эди. Колхоз раиси коммунист ўртоқ Б. Умаров бу хўжаликка бир неча йиллардан буён раҳбарлик қилиб келди. Аммо унинг ишида сезиларли ўзгариш бўлмади. Хўжаликка раҳбарлик қилолмаслигини, ҳатто, ўзи ҳам тан олди. Район партия комитети уни ўз вазифасидан озод қилиш ва ўрнига бошқа кишини сайлашни колхозчилар умумий йиғилишига тавсия қилди. Ишни удда қила олмаган кўпгина бригадирлар ҳам вазифасидан бўшатилди. Улар ўрнига пахтачиликда бой тажрибага эга бўлган Зиннат Мусаева, Норбой Тиловов, Холмурод Қурбонқулов каби ўртоқлар бошлиқ қилиб тайинланди.

«Ленинобод» колхози 1961 йили гектаридан бор-йўғи 13,5 центнердан ҳосил берди, белгиланганидан 350 тонна кам пахта етиштирди. Шунингдек колхоз хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам оқсаб қолди. Бунинг бирдан-бир сабаби хўжаликни моҳирлик билан бошқара оладиган, ишнинг кўзини биладиган, жонкуяр раҳбарларнинг йўқлиги эди. Райком тавсияси билан колхоз раиси ҳам, партия ташкилотининг секретари ҳам, бир қатор қолоқ пахтачилик бригадаларининг бошлиқлари ҳам янгиланди. Райком инструктори, олий маълумотли экономист ўртоқ Э. Душабоев колхоз партия ташкилотининг секретари қилиб тайинланди.

Бундай мисолларни бирнечасини айтиш мумкин. Бироқ умуман биз кадрлар билан ҳамон яхши ишлаётганимиз йўқ. Биз колхоз ишлаб чиқаришини ишбилармон, ташкилотчи кадрлар бошқаришига бундан сўнг ҳам катта эътибор бериб борамиз.

Пленумда планлаштиришда жиддий камчиликлар мавжуд эканлиги жуда тўғри кўрсатиб ўтилди. Бу соҳада бизда бир қатор камчиликлар давом этиб келаяпти. Масалан, область план бўлими янги ерларни ўзлаштириш учун районимизга маълум гектардаги ерни планлаштиради. Аммо у ўз вақтида ўзлаштирилмайди. «Бўка» совхозида ўтган йили 2043 гектар ер ўзлаштирилиши керак эди. Ваҳоланки бор-йўғи 1293 гектар ер ўзлаштирилди. Чунки план реал эмас эди. Бундай асоссиз планлар тез-тез бериб турилади.

Пленумда қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш мақсадида колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари тузиш кераклиги ҳам жуда тўғри кўрсатилди. Бундай бошқарманинг тузилиши ишлаб чиқаришни тубдан яхшилаш ва ривожлантирабо್ришга катта таъсир кўрсатади.

Марказий Комитетнинг Пленуми совет халқи олдига улуғвор вазифаларни қўйди. Республикамиз меҳнаткашлари мамлакатга ҳар қачонгидан кўп пахта, гўшт, ёғ, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришни ўзларининг шарафли бурчлари деб биладилар ва бу йўлда янада самаралироқ меҳнат қиладилар.

ЕР ХАЗИНА, СУВ ОЛТИН

—Ҳосилни ошираман деган деҳқон ерга меҳр қўяди, уни боқади, ерим унумдор бўлсин деб далага ўғит чиқаради,— деди мухбиримиз билан суҳбатда биология фанлари доктори **А. Додабоев**,—тўғри-да, шираси қочиб қолган ерлар ўғит кучи билан семиради, кўкламда қарабсизки, тупроғи қумоқ-қумоқ бўлиб қолади, бир марта бороналаш билан кафтдек текис бўлади-қўяди.

Ота-боболаримиздан қолган гап бор: ўғит тупроқ бағрига сингса ер яхши етилади. Борди-ю, бунинг акси бўлсачи? Шунда ҳам ер ширали бўлаверадими? Йўқ, деҳқон ютқизади, иши олға босмайди. Нега? Чунки ўғит ерга ўзидан-ўзи сингмайди. Бунинг учун, даставвал, ер сувга тўйган бўлиши даркор.

Энди масаланинг бу томонига аҳамият берайлик. Ҳаммамизга аёнки, бу йил ўтган йилдагига қараганда ёғингарчилик 30—40 процент кам бўлди. Аҳвол шундай экан бу йил экишни ўз вақтида ўтказиш ва чигитни бир текис ундириб олишда анча қийинчиликларга дуч келиш мумкин.

Қишнинг илиқ келиши ва ҳавонинг исиб кетиши натижасида ер устки қатламининг 10—15 сантиметр қалинликдаги қисмидан нам кўтарилиб кетди. Агар шу ҳолда чигит экилса борми, уруғлик бир хил чуқурликка тушмайди, чунки тупроғи табиий зичланишга ҳали улгурмаган ер устидан агрегат юрганда унинг ғилдираклари кам деганда 5-8 сантиметр ботиб кетади. Натижада чигит 5-6 сантиметр ўрнига 10-15 сантиметр чуқурликка тушади. Бундай чуқурликка экилган чигитнинг униб чиқиши анча оғир. Айниқса, квадрат-уялаб экилганда чигит униб чиқиш у ёқда турсин, ҳатто чириб ҳам кетади. Кейин эса бир иш икки бўлиб, карталарни бузиб қайтадан экишга тўғри келади.

Хўш нима қилиш керак? Асл деҳқон қўл қовуштириб ўтирмайди, ерни тобига келтириш чораларини қидиради. Чунки, бунинг учун ҳали вақт бор. Энг муҳими, ҳайдалган ерларда нам тўплашни таъминлашга эришиш лозим. Тўпланган намни ғўза культивацияси давригача сақлаш чораларини кўрмоқ даркор.

Ана шундай ишлар ҳозир Бекобод райони хўжаликларида кенг кўламда олиб борилмоқда. Ҳайдалиб қўйилган карталарда 60-70 сантиметр кенгликда ариқ олиниб, сув оқизилмоқда. Ариқларнинг узунлиги 100-120 метр, чуқурлиги 5-6 сантиметр бўлгани маъқул. Сувни 24-30 соат давомида оқизиб қўйиш яхши натижа беради. Шунда ариқларнинг ён атрофидаги тупроқлар намни яхшилаб шимиб олади. Сув нами ернинг 25 ва ҳатто 30 сантиметр чуқурлигигача ўтади.

Шундан сўнг тупроқни қотириб қўймаслик мақсадида орадан 2-3 кун ўтгач, дарҳол бороналашга киришиш лозим. Бу иш сифатли бажарилса, карталардаги нам май ойининг охиригача яхши сақланади.

Карталарга сув беришда ернинг паст-баландлиги ҳисобга олиниши лозим. Масалан, Бекобод, Янгиер районларининг дарё бўйларидаги ерларида, Комсомол райони ерларининг 50-60 процентида, Сирдарё районининг Верхне-волинский участкаси ва Чиноз районида бу ишни айниқса тезкорлик билан ўтказиш керак. Шунингдек, Пискент, Янгийўл, Бўка районларининг ерости сувлари чуқур бўлган ерларида бу усулни кенг жорий қилиш лозим.

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланишнинг иқтисодий аҳамияти катта. Ўзингизга маълумки, областимиз территориясидаги каналларнинг суви ҳозир бекорга оқиб ётибди. Сирдарёда тахминан 400-500 кубометр сув Орол денгизига оқиб кетаяпти. Дарё сувидан тўғри фойдаланиш масаласида ўйлаб кўрилса қандай бўларкин. Шунингдек, Қайроққум ҳавзасида ҳам сув етишмайди. Ваҳоланки, бу ҳавза Тошкент областининг беш райони, Тожикистон ССРнинг шимолий ва Қозоғистон ССРнинг жанубий районларидаги пахта майдонларини суз билан таъминлайди.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари ва шу Пленумда қабул қилинган партия Марказий Комитетининг Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларига қарата Мурожаати қишлоқ хўжалик ходимлари олдига ҳосилдорликни ошириш масаласини қўйди. Бу эса, шубҳасиз, пахтакорлар зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юклайди. Шунинг учун ҳозирдан мўл ҳосилга пухта замин яратиш керак.

Ер хазина бўлса, сув гавҳар эканлигини унутманг, азиз пахтакор.

«Пискент» совхозида квадрат-уялаб чигит экувчи агрегатларда ишловчи кадрларни ўқитиш яхши йўлга қўйилган. Суратда: (чапда) биринчи бўлимнинг бош агрономи ўртоқ Шукур Иброҳимов навбатдаги машғулотни ўтказмоқда.

Ш. Шораҳмедов фотоси.

ВАЪДАГА ВАФО КЕРАК

Чинозда кўкламга тайёргарлик суст

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ рейд бригадаси

Чиноз райони пахтакорлари областимизнинг барча колхозчиларига, совхоз ишчиларига қарата: бу йил бизда 25 центнердан кам ҳосил олган бирорта хўжалик қолмайди, деб мактубга ёзган эдилар.

Районнинг илғор хўжаликлари пахта далаларини айланган киши ваъдага вафо керак, деб ғайратшижоат билан, ҳиммат, орият билан астойдил бел боғлаб ишлаётган азамат механизаторларни, жонкуяр опа-сингилларни, акаукаларни кўриб хурсанд бўлади.

Кўкда қуёш чарақлаб, поёнсиз далаларда навбаҳор нафаси кезаяпти. Қадрдон далаларга мўл ҳосил уруғини ташлайдиган паллага саноқли кунлар қолди.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида деҳқонларнинг қадрдон дўсти Н. С. Хрушчев «Кўкламнинг бир куни йилга татийди» деб жуда олижаноб фикрни ўртага ташлади. Шундай, ҳозирги паллада ишни пухта қилсак, кузда хирмонимиз баракали бўлади. Буни яхши тушунган «ЎзССР 30 йиллиги» колхози аъзолари тўла шайланган ҳолда мавсумни кутиб турибдилар. Техника тахт. Ариқлардан сув равон оқади. Ерни тўйдириш учун ўғит етарли. Механизатор — бригада бошлиқлари Фикрет Сефершаев, Рустам Усарбоевлар қудратли тракторлар рулини маҳкам ушлаб ер текислашаяпти, чигит бир текис тушсин, кўчат текис бўлсин, яшил квадратлар кўзларни қувонтирсин, деган деҳқон ерни кафтдек қилиб текислаши лозим, дейишади улар. Бу колхоз бўйича гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун чинакам кураш олиб борилаётганлиги далалардаги жўшқин меҳнатдан кўриниб турибди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози аъзоларига балли. Улар ўтган йили 1960 йилга қараганда ҳосилдорликни гектар бошига 5 центнердан кўпайтирдилар. Ернинг қадрига етган, техникани дўст тутган, сувни тежаб-тергаб сарфлаган хўжаликкина ана шундай қувончли натижага эриша олади. Колхозда 6 та ҳайдов трактори, 21 та чопиқ трактори, 12 та сеялка кўнгилдагидек ремонт қилинган, 200 гектарга яқин ер чигит экишга тайёр. «Қизил Октябрь» колхозида ҳам ваъдага вафодорлар бел боғлаб меҳнат қилишаяпти. Расул Исқоқов, Эгам Ўтапов, Бўри Усмонов, Кенгибек Хўжабеков ўртоқлар бошлиқ бригадалар 40 центнерчилар сафида. Бу бригадаларнинг аъзолари эски пахсаларни бузиб, тепаликларни суриб, ўғит ўрнида ерга солмоқдалар. Ҳа, янги тупроқнинг фойдаси катта. Ҳосилдорликни ошириш учун ёрдам беради.

Ютуқлар ҳақида гапирдик. Энди экишга тайёргарлик кўришда катта-катта камчиликларга йўл қўйилаётган хўжаликлар ва уларнинг ваъдага вафо қилмаётган раҳбарлари тўғрисида айтиб ўтайлик.

Карл Маркс номли колхознинг раиси ўртоқ Ҳалил Салимов, сиз район бўйича камида 25 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан ташаббус кўтарилаётганда «биз гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтарамиз» деб тантанали равишда эълон қилган эдингиз. Ҳурматингизга қарсак ҳам чалинган эди. Мана энди мавруги келиб тайёргарлик ишларини кўздан кечирмоқдамиз. Сўзингиз билан ишингиз бир-бирига қовушмай қолибди. Дўст ачитиб гапиради. Шунинг учун ҳам камчиликларни рўйирост очиб ташлаш керак. Чигит экадиган универсаллардан 9 таси, сеялкалардан тўрттаси ҳалигача ремонт қилинмаган. 4 та «ДТ-24» тракторининг 4 та олдинги ғилдираги йўқлиги туфайли юришдан ожиз. «Узсельхозтехника» устахонасидаги 4 та универсал учун келтирилган 3 та мотор ҳалигача ўрнаштирилмаган, биттасининг мотори бутунлай йўқ. Ахир вақт кутиб турмайди-ку. Эрта-индин экиш бошлангудек бўлиб қолса, ўзингизда ишни чала қилиб қўйиб, кимга ёрдам қўлингизни чўзмоқчисиз?

Колхознинг Абдураззоқ Умаров, Акром Шарипов, Тошпўлат Бўриев ўртоқлар бошлиқ бригадаларининг далаларида бўлган киши ранжийди. Наҳотки, ана шу бригада бошлиқлари она ернинг қадрига етмасалар. Ўзларини боқадиган, кийдирадиган қадрдон ерларни сийламасалар. Ҳайдалган пахта майдонларининг 15—20 гектарлаб қисмини ажриқ босиб кетибди. Қачон бу ерлар ажриқ балосидан қутилади?

Ер ўғитга тўйдирилмапти. Ўз оғзингиз билан гектарига 1,5—2 тоннадан ўғит бердик, дедингиз. Ахир мактубда ҳар гектар ерга 8—10 тоннадан маҳаллий ўғит соламиз, деган фикрни сиз ҳам қўллаб-қувватлаган эдингиз-ку. Бўрдоқига боқиш базаси карантин бўлиб қолди, шунинг учун гўнг тўплашни карантин тугагунча тўхтатдик, дейиш тўғри фикрми, бизда энди гўнг йўқ, деб ерни оч қолдириш деҳқонга муносибми?!

Колхозда меҳнат интизоми ҳам бўшашиб кетган. Ўртоқ Салимов бизга «пахта ишига 665 киши биркитилган, шундан 400-425 киши далада ишлаяпти» деб айтди. Агар шу гап рост бўлса, қолган 200 дан ортиқ колхозчи қаерда, нима иш билан шуғулланиб юрибди? Тўғрисини айтиш керак, ўтган якшанба куни 50 процент колхозчи куни билан бозорда бўлди. Мана гап қаерда!

Ленин номли колхоз ўтган йили гектаридан оладиган ҳосилни 1,7 центнерданга камайтириб юборган эди. Нега энди ўтган йилги камчиликлардан тўғри хулоса чиқарилмаяпти? 11 та универсал ҳалигача ремонт қилинмаган. Қисмлари янгиланиши лозим бўлган 7 та сеялкага қўл ҳам урилмаган. 10 га яқин механизатор кадр етишмайди. «XIX партсъезд» колхозида ҳам техника ремонти, ерларни текислаб экишга тайёрлаш суст бораяпти. Колхознинг марказий участкасидаги ремонт устахонаси мутлақо талабга жавоб бермайди. Шу устахонада квадрат-уялаб чигит экиладиган иккита сеялка бўлакларга бўлиниб ётипти. 5 та универсал 5 механизаторнинг ҳовлисида турибди. Раис ўртоқ Пўлатов, техникани қадрланг, у сизнинг оғирингизни енгил қилади.

Районнинг қатор колхозларида ерларга запас суви бериш юзасидан кўрилган тадбирлар амалга ошмади. Ерда етарли нам тўпланмади. Бунинг устига насосларни ремонт қилиш, уларни ўрнатиш, етмаганларини сотиб олиш эътибордан четда қолаяпти. Сув ғўза томирига қон бахш этади. Сувсиз ер кўксини яшил квадратлар қоплаёлмайди. Шундай экан, сув танқислигининг олдини олиш учун ҳозирдан бошлаб жон койитиш керак.

Чиноз райони пахтакорлари, ваъдага вафо қилайлик! Сизларнинг район бўйича камида 25 центнердан «оқ олтин» кўтариш юзасидан бошлаган ташаббусингизни эл-юрт билади, область пахтакорлари билишади. Улар яхши ният билан сизларга кўз тикиб туришибди. Бажараётган ишларингизни, кўкламга тайёргарлигингизни кузатиб боришаяпти. Олтин куз палласида ана шу эл-юрт олдида «бизники бўлмади» деб ер чизиб қолмайин десангиз ғайрат қилинг, техникани созланг, ариқлардан сув равон оқадиган бўлсин. Карталарни яхши текисланг, универсал равон юриб, чигит ерга бир текис тушадиган бўлсин, сув танқислигининг олдини олинг, ғўзалар ёз бўйи сувга қонсин, кўсаклар йирик, граммлари оғир, толалари узун бўлсин.

Чиноз район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, бутун куч ва моддий техникани дала ишларига сафарбар этинг. Зиммага олинган социалистик мажбуриятни ортиғи билан бажариш сизларнинг ташкилотчилигингизга, хўжаликларга ишнинг кўзини билиб, талабчанлик билан моҳирона раҳбарлик қилишингизга боғлиқ. Зотан КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми ҳам ана шу масалани биринчи даражали вазифалардан деб ўртага ташлади.

У. ЖОНГИТОВ,
З. ҚУРТНАЗИРОВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ САЙЛОВЛАРИГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

Тошкентдаги 1-босмахона ҳузурида ташкил қилинган 237-сайлов участкасининг агитаторлари шу кунларда сайловолди агитация ишларини янада қизитиб юбордилар. Агитаторлар тез-тез тўпланишиб, ўзаро тажриба алмашиб турадилар, бир-бирларига ёрдам берадилар. Суратда (чапдан) агитаторлардан Ш. Муҳаммадалиева, С. Измайлова, Ж. Иткина ва К. Морухняк ўртоқлар сайлов участкасида.
С. Рихсиев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

МАЗМУНЛИ СУҲБАТЛАР

Кеч кириши билан колхоз клуби электр нуридан чароғон бўлиб кетди. Кўп ўтмай зал кишилар билан лиқ тўлди. Ўрта бўйли, қорачадан келган киши минбарга чиқди. У қўлидаги блокнотини варақлаб:

— Ҳурматли сайловчи ўртоқлар, бугунги суҳбатимиз совет гражданларининг ҳуқуқ ва бурчларига бағишланади, — деди.

Ҳамманинг диққат ва эътибори минбарга қаратилган. Агитатор асосий тема устида гапириб бўлгач, СССР Олий Советига сайловлар тўғрисидаги Низомнинг моҳиятини бирма-бир тушунтириб берди.

Суҳбатдан кейин агитатор сайловчиларнинг саволларига батафсил жавоб берди. Навбат ҳаваскорлик тўгараги қатнашчиларига келди. Улар шўх рақслари ва ёқимли қўшиқлари билан сайловчиларни беҳад хурсанд қилишди.

Агитатор Ким Ен-Чер сайловчилар билан яқиндан алоқа боғлаган. Унинг ташаббуси билан кейинги вақтда колхоз клубида сайловчиларнинг уч марта йиғилиши бўлди. СССР Конституцияси, КПСС XXII съезди қарорларининг тарихий аҳамиятига бағишланган суҳбатлар ҳам юқори савияда ўтди.

Пак Хон-Сун, Нурали Бузралиев каби агитаторлар ҳам сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни юқори савияда ўтказиб, уларни самарали ишлашга даъват этаётирлар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг агитаторлари хонадонларда тез-тез бўлиб, сайловчилар билан турли темаларда суҳбатлар ўтказмоқдалар, илғор лубкор ва чорвадорлар билан сайловчиларнинг учрашувларини ташкил этаётирлар.

— Биз, — дейди кекса сайловчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ли Бон-Сиг,— сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар блокининг муносиб номзодлари учун қувона-қувона овоз берамиз.

Қ. СОЛИХОВ,
«Тошкент ҳақиқати» штатсиз бўлими мудирининг ўринбосари.

АГИТАТОРЛАРНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ

СССР Олий Советига сайловлар куни — 18 март яқинлашмоқда. Мамлакатимизда бу сиёсий кампанияга тайёргарлик кун сайин авж олмоқда.

Совет халқи мамлакатимизнинг энг олий органи — СССР Олий Советига ўзларининг энг яхши ўғил ва қизларини — партия, совет, касаба союз, комсомол раҳбарларини, илғор ишчилар, колхозчилар, зиёлилар ва Совет Армияси ҳамда Ҳарбий Денгиз Флоти ходимларининг номзодларини депутатликка кўрсатди.

КПСС XXII съезди қарорлари ва барча сайловчиларга Мурожаатдан бениҳоя илҳомланган областимиз меҳнаткашлари сайловолди социалистик мусобақасини кенг қулоч ёйдириб, янгидан-янги меҳнат зафарларини қўлга киритмоқдалар.

СССР Олий Советига бўладиган сайловларни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг муваффақиятлари ҳам кишини бениҳоя қувонтиради. Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти топширдилар. Белгиланганидан бир неча тонна кўп гўшт етиштирилди. Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози гўшт сотиш квартал топшириғини ошиги билан адо этди. Бунга ўхшаш мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин.

Бу ютуқларни қўлга киритишда меҳнаткашлар оммаси ўртасида олиб борилаётган ташкилий ва сиёсий ишларнинг яхши йўлга қўйилганлиги катта роль ўйнамоқда. Меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ва тушунтириш ишларини уюштиришда областимизнинг Тошкент, Чирчиқ, Олмалиқ, Бекобод шаҳарлари, Оржоникидзе, Калинин, Янгийўл, Пискент ва бошқа бир қатор районлари бой тажриба тўпладилар. Жойларда меҳнаткашлар ўртасида тез-тез лекция, суҳбатлар, учрашув кечалари ўтказилаяпти. Шу жиҳатдан қараганда Чирчиқ шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан «Узбекхиммаш» заводи Маданият саройида ўтказилаётган лекция ва суҳбатлар, айниқса, диққатга сазовордир. Бу ерда сайловчилар учун Чирчиқ шаҳрининг истиқболи, Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик сайлов системаси каби ва бошқа темаларда лекция ва суҳбатлар мунтазам ўтказилиб турипти.

Областимизнинг қайси бир корхонасида, колхози ё совхозида бўлманг, СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик ишлари қизитиб юборилганлигини кўрасиз. Шу кунларда областимизда 41 минг 396 агитатор меҳнаткашлар ўртасида оммавий-агитация ва тушунтириш ишларини олиб бормоқда. Агитаторлар ўз суҳбатларида КПСС XXII съезди қарорлари ва материаллари, етти йиллик план ва галдаги вазифалар, совет демократияси ва гражданларнинг ҳуқуқ ҳамда бурчлари, совет сайлов системаси каби темаларни сайловчиларга яхши тушунтириб бермоқдалар.

Маълумки, сайловлар кампанияси даврида оммавий-сиёсий ишларнинг маркази агитпункт ҳисобланади. Ҳозирги кунда областимизда агитпунктлар сони 897 тага етди. Агитпунктларда партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, ўқитувчилар, врачлар ва бошқа зиёлилар сайловчилар учун лекция, суҳбат ўтказмоқдалар, сиёсий докладлар ўқимоқдалар. Агитпунктларда ўтказилаётган савол-жавоб кечалари, китобхонлар конференциялари, турли темадаги консультациялар, СССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган кишилар билан учрашувлар ва бошқа тадбирлардан сайловчилар мамнун бўлмоқдалар.

Бир қатор агитпунктларнинг иши айниқса киши эътиборини ўзига тортади. Тошкент шаҳар, Фрунзе районидаги тўқимачилар Маданият саройига жойлашган агитпунктга киришингиз билан чиройли ҳарфлар билан шиорлар ёзилган қизил алвонларга кўзингиз тушади. Лекциялар, савол-жавоб кечалари системали ўтказиб турилади, сайловчиларга кетма-кет концертлар қўйиб берилади. Агитаторлар ўзларига бириктилган участка аҳолиси ўртасида мазмунли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Богдан Хмельницкий кўчасининг 36-уйида ўтказилган «Коммунизм қурувчисининг аҳлоқ кодекси» деган темадаги кеча айниқса қизиқарли бўлди.

Янгийўл районидаги «Ленинизм», Калинин районидаги «XX партсъезд» колхозлари ҳузуридаги агитпунктларда СССР Олий Совети сайлови ва партия янги Программасига бағишланиб ўтказилган кечалар тингловчиларга манзур бўлди.

Давлатимиз олий органига бўладиган сайловларни ҳар томонлама уюшқоқлик билан ўтказиш ҳар бир агитатор ва пропагандистнинг шарафли бурчидир.

И. БОБОХОНОВ.

Муносиб ҳисса

Шу кунларда Калинин районидаги «Ўзбекистон» колхозининг агитаторлари сайловчилар ўртасида оммавий-тушунтириш ишларини кенг қизитиб юбордилар. Агитаторлар КПСС XXII съезди материалларини ва СССР Олий Совети депутатлигига кўрсатилган номзодларни кенг пропаганда қилиб, колхозчиларни сайлов кунини муносиб ишлаб чиқариш совғалари билан нишонлашга даъват қилмоқдалар.

Ғ. Абдуазимов, О. Шокиров ўртоқлар каби агитаторлар суҳбатларни ишлаб чиқаришга боғлаган ҳолда олиб бораётирлар. Бу яхши натижа бераётир. Колхозда кўкламга тайёргарлик ишлари ҳар тарафлама қизиб кетди. Дала ишларига бир неча кун ичида қўшимча равишда юзга яқин колхозчи жалб этилди. Ирригация шохобчаларини тозалаш ва экин экиладиган ерларни текислаш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Парник хўжаликларида ҳам сайловолди социалистик мусобақаси кенг авж олиб кетди. Сабзавотчилар 40 ўрадаги карам кўчатини пикеровка қилиб бўлдилар. Эртаги помидор кўчати меҳр билан нарвариш қилинмоқда.

— Биз,— дейди агитатор Х. Муҳаммаджонова,— сайловчилар ўртасида олиб бораётган тушунтириш ишларимизни янада яхшилаймиз. Ҳар бир колхозчини меҳнатга социалистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаб, уларнинг асосий эътиборини кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга қаратамиз.

П. НИШОНОВ.

АГИТПУНКТЛАРДА

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

Умумхалқ байрами — СССР Олий Советига бўладиган сайловларга саноқли кунлар қолди. Сайловга тайёргарлик кўришга агитаторлар, агитпункт ходимлари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Редакцияга келаётган жуда кўп хатларда ишчи ва қишлоқ мухбирларимиз жойларда олиб борилаётган намунали агитация ишлари, агитаторларнинг фаолиятлари ҳақида мамнуният билан ёзадилар.

— Калинин районида, — деб ёзади ўртоқ **О. Ортиқов,** — ўқитувчилар агитация ишларида актив қатнашмоқдалар. 27-ўрта мактабнинг 60 дан ортиқ ўқитувчи ва ўқувчи агитаторлари сайловчилар ўртасида қизиқарли темаларда мазмунли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Агитаторлар гоҳ хонадон, гоҳ чойхона, гоҳида эса клубда сайловчилар ўртасида учрашадилар. Айниқса Т. Акбаров, О. Акбаров, С. Ёдгоров, Х. Содиқова, Ю. Йўлдошев ва Қ. Мирвалиев ўртоқлар ўтказаётган мазмунли лекция ҳамда суҳбатлар сайловчиларни қизиқтирмоқда. Шу районлик мухбир **А. Эшматов** эса райондаги 7-ғишт заводи ҳузуридаги агитпунктнинг намунали ишлари тўғрисида ёзиб юборган.

Юқори Чирчиқ районидан хат ёзган **Н. Синдибоев,** Янгиер районлик ҳаваскор мухбир **Н. Раҳимжонов** ўртоқлар ўз хатларида коммунист ва комсомол агитаторлар колхоз меҳнаткашлари ўртасида сайловолди агитацияси олиб боришда ибратли [illegible]

Пискентлик мухбиримиз **А. Аҳмедов,** Тошкент давлат университетининг студентлари **Н. Салоев, Б. Дўсжораев** ўртоқлар эса кекса сайловчилар ўртасида содда ва тушунарли суҳбатлар уюштираётган агитаторлар ҳақида мароқ билан ҳикоя қилишади.

Хатларни ўқишда давом этарканмиз, улар орасида чирчиқлик мухбиримиз **Т. Сихарулидзе,** комсомол районидан хабар ёзган **Ғ. Абдураҳимов,** тошкентлик **О. Охунжонов, С. Белинова,** гулистонлик **О. Сангинов,** Оҳангарон районидаги штатсиз мухбиримиз **Т. Хушназаров** ўртоқларнинг ёзиб юборган хабарлари мазмун эътибори билан киши диққатини жалб қилади. Улар ана шу жойлардаги сайлов участкалари ва агитпунктлар ҳақиқий агитация ўчоғига айланганини, сайловни уюшқоқлик билан ўтказиш учун барча чоралар кўрилаётгани ҳақида қалам тебратишган.

Юқоридаги хат-хабарлардан кўриниб турибдики, областимизда СССР Олий Совети сайловларига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Меҳнаткашлар ўзларининг конституцион ҳуқуқларидан фойдаланиб, коммунистлар ва партиясизлар блокининг муносиб номзодлари учун якдиллик билан овоз берадиган кунни орзиқиб кутмоқдалар.

САЙЛОВЧИЛАР ЎЗ НОМЗОДЛАРИ БИЛАН УЧРАШМОҚДАЛАР

Шу кунларда жонажон Ватанимизнинг кўпгина область шаҳар ва қишлоқларида сайловчилар СССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар билан учрашмоқдалар. 12 мартда Саратов шаҳрида сайловчилар Ленин сайлов округи бўйича СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига номзод, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Михаил Андреевич Суслов** билан, Сухуми шаҳар сайлов округи сайловчилари Грузия ССРдан СССР Олий Совети Миллатлар Советига депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Борис Николаевич Пономарев** билан, Оренбург шаҳрининг сайловчилари СССР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети РСФСР бюроси раисининг биринчи ўринбосари **Геннадий Иванович Воронов** билан, Киев-Ленин сайлов округи сайловчилари Октябрь маданият уйида СССР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоси, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **Николай Викторович Подгорний** билан учрашдилар.

Барча йиғилишларда сўзга чиққан нотиқлар меҳнаткашлар коммунизм қуришдан иборат буюк программани бажариш учун бутун кучларини сарф қиладилар ва КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрадилар, дедилар. Улар барча сайловчиларни 18 мартда коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун якдиллик билан овоз беришга чақирдилар.

Саратов, Сухуми, Оренбург, Киев-Ленин сайлов округлари сайловчиларининг сайловолди йиғилишларида ҳамма томонидан самимий кутиб олинган М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев, Г. И. Воронов ва Н. В. Подгорний ўртоқлар нутқ сўзладилар. (ТАСС).

Чет эл дипломатлари Ўзбекистонда

СССРдаги чет эл дипломатларининг катта группаси 12 март кечқурун Тошкентга келди. СССР Ташқи ишлар министрлигининг таклифига мувофиқ, дипломатия корпусининг аъзолари Совет Ўзбекистонининг ҳаёти билан танишадилар.

Меҳмонлар орасида қуйидагилар бор: Швеция элчиси Р. Р. Сульман рафиқаси билан бирга, Хитой Халқ Республикасининг элчиси Лю Сяо рафиқаси билан бирга, Финляндия элчиси Э. А. Вуори рафиқаси билан бирга, Афғонистон элчиси А. Х. Шахаламий, Чехословакия элчиси Р. Дворжак рафиқаси билан бирга, Германия Демократик Республикасининг элчиси Р. Дёлинг рафиқаси билан бирга, Бельгия элчиси И. Коолс рафиқаси билан бирга, Гана элчиси Ж. Б. Эллиот рафиқаси билан бирга, Мўғулистон Халқ Республикасининг элчиси С. Лувсан, Австрия элчиси Г. Хаймерле, Австралия элчиси Ж. К. Уоллер рафиқаси ва қизи билан бирга, Туркия элчиси Ф. Корутурк рафиқаси билан бирга, Исландия элчиси К. Гудмундссон рафиқаси ва қизи билан бирга, Канада элчиси А. К. Смит, Бирлашган Араб Республикасининг элчиси М. М. Ғолиб рафиқаси билан бирга, Япония элчиси Х. Ямада, Непал элчиси Ж. Н. Сингха, Цейлон элчиси Т. Б. Субасингхе рафиқаси билан бирга, Покистон элчиси М. А. Ҳусайн, Мексика элчиси Г. Лусио рафиқаси билан бирга, Эрон элчиси А. Г. Ардалан рафиқаси билан бирга, Марокаш элчиси А. Алфассий рафиқаси билан бирга, Бирма муваққат ишлар вакили У Сейн Маунг рафиқаси билан бирга, Ироқ муваққат ишлар вакили Т. Жебачи, Яман муваққат ишлар вакили А. А. Аламрий, Тунис муваққат ишлар вакили М. Кедади рафиқаси билан бирга, Аргентина муваққат ишлар вакили А. А. Олива Дэй рафиқаси билан бирга, Индонезия муваққат ишлар вакили И. Ҳамза рафиқаси билан бирга, Исроил муваққат ишлар вакили Д. Саттат, Швейцария муваққат ишлар вакили А. Л. Натюраль рафиқаси билан бирга.

Бу сафарда Франция элчисининг рафиқаси М. К. Дежан, Буюк Британия элчисининг рафиқаси С. Л. Б. Робертс, Буюк Британия элчихонасининг маслаҳатчиси, мухтор министр В. Баркер рафиқаси билан бирга, Дания элчихонасининг маслаҳатчиси К. И. Адамсен рафиқаси билан бирга қатнашадилар.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Б. Ф. Подцероб, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси И. И. Тугаринов, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудирлари Ф. Ф. Молочков, Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлими мудирининг ўринбосари Д. С. Никифоров ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг бошқа масъул ходимлари дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқларига ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Тошкент аэродромида чет эл дипломатларини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов, республика ташкилотларининг раҳбарлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари, журналистлар кутиб олдилар.

* * *

Чет эл дипломатлари Ўзбекистоннинг ҳаёти билан таниша бошлаб. Тошкент тўқимачилик комбинатини бориб кўрдилар.

Меҳмонлар корхонадаги турли ишлаб чиқариш участкаларини кўздан кечирдилар. Япониянинг элчиси Х. Ямада ип йигириш фабрикасида қўлланилаётган техникага айниқса қизиқиб қаради.

Читга гул босиш фабрикасининг тайёр маҳсулотлар бўлимида комбинатда ишлаб чиқарилаётган газламаларнинг нусхалари чет эл дипломатларига кўрсатилди. Гана элчисининг рафиқаси Ж. Э. Эллиот миллий нақшлар солинган ранг-баранг газламалар ўзига жуда маъқул бўлганлигини айтди.

Марокаш элчиси А. Алфассий ҳам комбинатда кўрган ҳамма нарсаларга юксак баҳо берди. У, менинг мамлакатимдаги мутахассислар Ўзбекистон тўқимачилик саноати ходимларидан ўрганса арзийдиган нарсалар бор экан, деди.

Читга гул босиш фабрикасининг ишчи аёллари совет космонавтларининг рангли суратлари солинган ва ўзлари тўқиб чиқарган газламаларнинг нусхаларини меҳмонларга инъом этдилар.

Дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари Тошкент телевидение марказида, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтида бўлдилар, шундан сўнг шаҳар бўйлаб сайр қилдилар, жумладан уй-жойлар қурилаётган янги районни — Чилонзорни кўздан кечирдилар.

Чет эл дипломатлари кечқурун А. Навоий номли театрда «Кашмир афсонаси» балетини тамоша қилдилар. (ЎзТАГ).

Чет эл дипломатлари Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов ҳузурида бўлдилар

СССРда хизматда бўлган ва Тошкентга келган чет эллик дипломатлар 13 мартда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов ҳузурига ташриф буюрдилар.

Қуйидаги Фавқулодда ва Мухтор элчилар ташриф буюрдилар: Швециядан — Р. Р. Сульман, Хитой Халқ Республикасидан Лю Сяо, Финляндиядан — Э. А. Вуори, Афғонистондан — А. Ҳ. Шахаламий, Чехословакиядан — Р. Дворжак, Германия Демократик Республикасидан — Р. Деллинг, Бельгиядан — И. Коолс, Ганадан — Ж. Б. Эллиот, Мўғулистондан — С. Лувсан, Австриядан — Г. Хаймерле, Австралиядан — Ж. К. Уоллер, Туркиядан — Ф. Корутурк, Исландиядан — К. Гудмундссон, Канададан — А. К. Смит, Бирлашган Араб Республикасидан — М. М. Ғолиб, Япониядан — Х. Ямада, Непалдан — Ж. Н. Сингха, Цейлондан — Т. Б. Субасинхе, Покистондан — М. А. Ҳусайн, Мексикадан — Г. Лусио, Эрондан — А. Г. Ардалан, Марокашдан — А. Алфассий, муваққат ишлар вакиллари: Бирмадан — У. Сейн Маунг, Ироқдан — Т. Жебочи, Ямандан — А. А. Аламрий, Тунисдан — М. Кедедий, Аргентинадан — А. А. Олива Дэй, Индонезиядан — И. Ҳамза, Исроилдан — Д. Саттат, Швейцариядан — А. Л. Натюраль, Буюк Британия элчихонасининг маслаҳатчиси, мухтор министр В. Баркер, Дания элчихонасининг маслаҳатчиси К. И. Адамсен.

Учрашув вақтида самимий дўстона вазиятда суҳбат бўлиб ўтди. Р. Қурбонов Совет ҳокимияти йиллари мобайнида республика ҳаётида юз берган ўзгаришларни, Ўзбекистоннинг экономикаси ва маданиятини янада ривожлантиришнинг истиқболларини дипломатик ваколатхоналарнинг раҳбарларига айтиб берди, бир қанча саволларга жавоб қайтарди.

Дипломат корпусининг оқсоқоли Р. Р. Сульман чет эл дипломатларига Ўзбекистонда кўрсатилган меҳмондўстлик учун меҳмонлар номидан самимий ташаккур билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг раиси С. К. Зиёдуллаев, Ўзбекистон ССР министрлари Ж. И. Илҳомова, Н. М. Маннонов, В. М. Муродхўжаев, Т. А. Саримсоқов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссиянинг раиси Х. С. Сулаймонова қатнашдилар.

Суҳбатда чет эл меҳмонларининг Ўзбекистон сафарида ҳамроҳ бўлиб келган СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Б. Ф. Подцероб, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси И. И. Тугаринов, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудирлари Ф. Ф. Молочков, Д. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари Д. С. Никифоров ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

А. А. Громико ҳузурида социалистик мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари шарафига зиёфат

ЖЕНЕВА, 12 март. (ТАСС махсус мухбири). Бугун кечқурун Совет делегациясининг резиденциясида қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи 18 давлат комитетига аъзо бўлган социалистик мамлакатлар делегациялари бошлиқларининг учрашуви бўлди. Бир ярим соат давом этган суҳбатдан кейин СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико социалистик мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министри К. Луканов, Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри А. Рапацкий, Руминия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри К. Мэнеску, Чехословакия Социалистик Республикаси ташқи ишлар министри В. Давид, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари В. А. Зорин ва В. С. Семенов, Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари М. Тарабанов, Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари М. Нашковский, Руминия Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари Д. Маковеску, Чехословакия Социалистик Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари И. Гаек ва бошқалар ҳозир бўлди.

Зиёфат ўртоқларча эркин вазиятда ўтди.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАРЛАРИДАН

ЗАВОД ПОЙДЕВОРИГА БИРИНЧИ ҒИШТ

Деҳлидан хабар берадилар: Уттар Прадеш штатининг бош министри Ч. Б. Гупта Совет Иттифоқи билан ҳамкорликда қуриладиган Ришикешдаги (Уттар Прадеш штати) антибиотиклар ишлаб чиқариш заводининг пойдеворига биринчи ғишт қўйди.

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

Пхеньянда Корея Халқ Демократик Республикаси билан Венгрия ўртасида 1962 йил учун товар обороти ва тўловлар тўғрисида битим имзоланди. Битимга мувофиқ, Корея Халқ Демократик Республикаси Венгрияга металл ишлаш станоклари, инструментлар, магнезит клинкер, қўрғошин, руҳ, тамаки барги, химия саноати маҳсулотлари ва бошқа товарлар етказиб беради. Венгрия Халқ Республикаси Корея Халқ Демократик Республикасига махсус станоклар, қуйма алюминий, пўлат-алюминий симлар, вольфрам ипи, ҳар хил ўлчов приборлари ва бошқа товарлар етказиб беради.

СОБИҚ ЭСЭСЧИ ГРАУРОК ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

Ғарбий Берлин прокурорининг фармойишига мувофиқ, Ғарбий Берлинда собиқ эсэсчи Граурок қамоққа олинди. Уруш вақтида даниялик ватанпарварларни отиб ўлдиришда қатнашган бу нацист жиноятчи қамоққа олинишига қадар Ғарбий Берлин полициясида муҳим лавозимда ишлаб келди ва кейинги вақтгача Ғарбий Берлин сенати уни ҳимоя қилиб келган эди. Ғарбий Берлин маъмурлари Дания ва Ғарбий Берлин жамоатчилигининг қатъий талаблари натижасидагина Грауркни қамоққа олишга рози бўлдилар.

ИСРОИЛДА ЖИНОЯТЧИЛАР ТОБОРА КУПАЙМОҚДА

Исроил социал таъминот министрлигининг маълумотларига кўра, 1961 йилда ёшлар ўртасида жиноятлар 1960 йилдагига нисбатан 17,5 процент кўпайган. 1961 йилда фақат расмий равишда рўйхатга олинган ёш жиноятчилар сони 8.353 кишига етган, яъни Исроил тарихида энг кўп бўлган. (ТАСС).

СССР МУДОФАА МИНИСТРИ Р. Я. МАЛИНОВСКИЙ МАРОКАШГА ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 12 март. (ТАСС). Марокаш короллиги миллий мудофаа министри Маҳжубий Аҳарданнинг таклифига мувофиқ, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский бугун дўстлик визити билан Москвадан Рабатга жўнаб кетди.

ШАХМАТ

ЁШЛАР БЎШ КЕЛМАЯПТИ

Ўзбекистон биринчилиги учун бошланган финал мусобақаларининг учинчи ва тўртинчи турларида ёш шахматчилар кутилмаган натижаларга эришдилар. Учинчи турда тажрибали Ким (Хоразм) устидан ишонарли ғалаба қозонган 16 ёшлик биринчи разрядли Аъзамов (Тошкент области) тўртинчи турда Бухоро область чемпиони Раньковни ютиб, ўзининг зўр шахмат қобилиятини намойиш қилди. 20 ёшлик Николаев учинчи турда Лазаревга ютқазган бўлса, тўртинчи турда А. Каримовни ютди. Энг ёш қатнашчилардан яна бири Малиничев ҳам бу мусобақада жуда пухта ўйнамоқда. У учинчи турда спорт мастери Грушевский билан, кейинги турда мусобақа пешқадами мастерликка кандидат Эркин Каримов билан бўлган учрашувларини дуранг қилди.

Бундай йирик мусобақаларда биринчи марта қатнашаётган Шомаҳмудовнинг ўйини ҳам чакки эмас; у Токаревни ютди, Простаков билан учрашувини ўзи учун қулай аҳволда кечиктирди. Мастерликка кандидат Надеждин Қорақалпоғистон чемпиони Шиваревни ютиб, Лазарев билан бўлган партиясини ютадиган позицияда кечиктирди. Тошкент чемпиони Хасидовский мастерликка кандидат Шахзода ва Фарғона область чемпиони Простаков устидан ғалаба қилди. Учинчи турда ўйналган Э. Каримов — Раньков партияси 15 юришда Каримов фойдасига ҳал бўлди.

Биринчи тўрт турда кечиктирилган ўйинлар давом эттирилган куни Шахзода—Грушевский партиясининг ёзувлари солинган конверт очилганда Шахзода контроль юришини ёзган пайтда қўпол хатога йўл қўйганлиги маълум бўлди. Натижада дуранг қилиш ўрнига ютқазди. Кечиктирилган бошқа ўйинлар қуйидагича натижа берди: Николаев ва Шомаҳмудов Простаковни, А. Каримов Токаревни, Токарев Лазаревни, Раньков Хасидовскийни ютди. Туманов —Шеварев ўйини дуранг бўлди.

Навбатдаги бешинчи турда спорт мастери Грушевский Простаковни, Хасидовский Токаревни, Лазарев А. Каримовни, Ким Шеваревни, Шомаҳмудов Николаевни енгиб чиқди. Надеждин билан Туманов ўйини дуранг бўлди. Уч партия кечиктирилди.

Олтинчи турда Лазарев Тумановни, Раньков Шеваревни Э. Каримов Простаковни, Николаев Хасидовскийни, А. Каримов Шомаҳмудовни ютди. Малиничев—Перевозников, Шахзода—Аъзамов учрашувлари дуранг натижа берди. Икки ўйин кечиктирилди. Еттинчи турда Шомаҳмудов Лазаревга, А. Каримов Хасидовскийга, Николаев Грушевскийга, Простаков Аъзамовга, Перевозников Шахзодага, Раньков Надеждинга ютқазди.

Етти турдан кейин беш имкониятдан 4,5 тадан очко тўплаган мастерликка кандидатлар Э. Каримов билан Надеждин олдинда бормоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

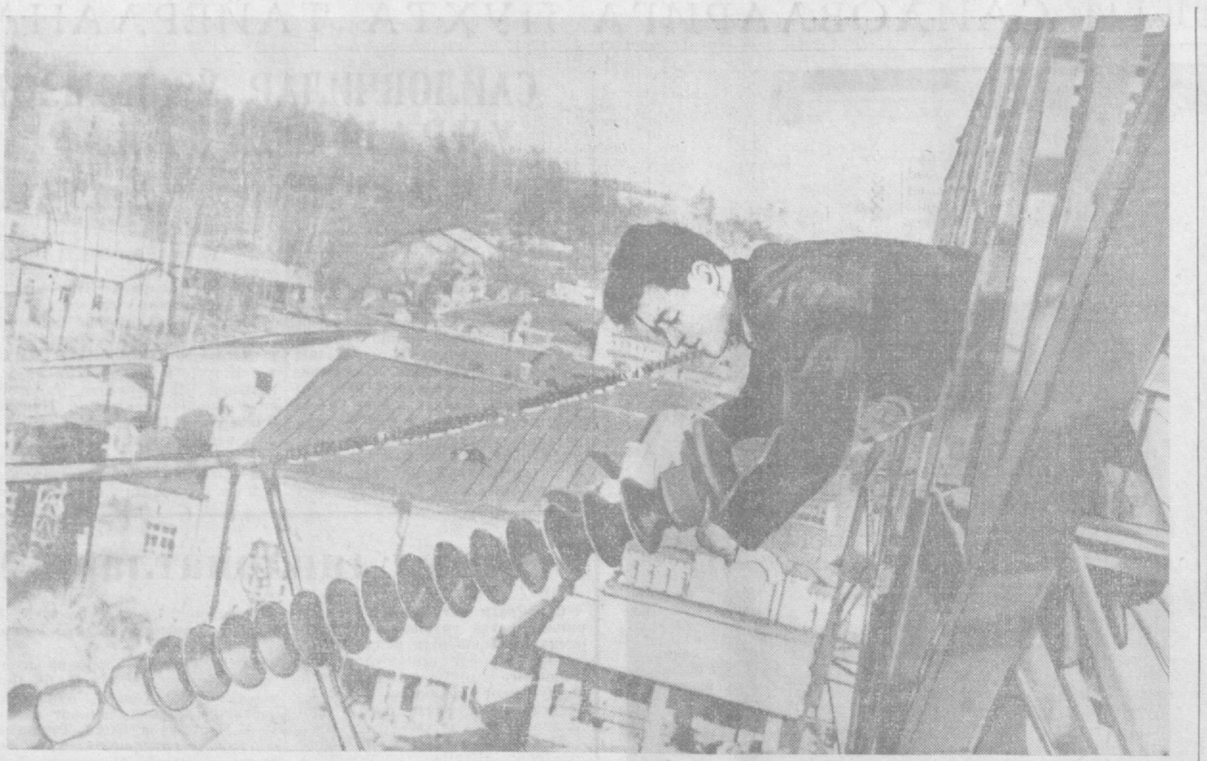

Набн Зокиров Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг энергетика ва автоматика институтида младший илмий ходим бўлиб ишлайди. Суратда: ўртоқ Н. Зокиров электр линияларидаги изоляциялар устида текшириш олиб бормоқда.

А. Абалян фотоси.

ВОЛОДЯ ОМОНАТ КАССАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

— Кийимларимиз жуда ҳам ғижимланиб кетаяпти, шунга бир шифонер олсак, сен нима дейсан? — кечқурун хотинига маслаҳат солди Володя.

— Жуда яхши бўларди, мен ҳам шуни ўйлаб юрган эдим, — дарров рози бўлди у.

Эртаси куни Володя ишдан қайтаётиб пойтахтимиздаги Карл Маркс кўчасида жойлашган 3649-омонат кассага кирди. Касса ордерини тўлдириб, контролёр қизга мурожаат қилди.

— Менга 150 сўм зарур бўлиб қолди, — деди у ордер билан омонат касса дафтарчасини узатаркан.

Қиз ҳужжатларни кўрди-да, сўнг кассирга узатди. Кассир ҳам чаққон ҳаракат қилиб, пулни касса прилавкасига қўйди ва

— Санаб олинг, — деди.

— Володя, яна қанча пулимиз қолди? — сўради хотини шифонерни уйга олиб келишгандан сўнг.

— Уч юз олтмиш тўққиз сўм қолган бўлиши керак, — деди у ва ёнидан омонат касса дафтарчасини олиб варақлади.

Бироқ дафтарчадаги рақамни кўриб ҳайрон бўлди.

— Кеча пул олганимда контролёр қиз юз сўм қўшиб ёзиб қўйибди-ку! Мен кетдим, дарров бориб тўғрилаб келмасам кассадагилар ташвишга қолишади, — деди-да, Володя шошиб чиқиб кетди.

Контролёр қиз дафтарчадаги рақамларни омонат кассадаги карточкага солиштириб, ўз хатосини билди ва область комсомол комитетининг ҳимматли шофери Владимир Рословга чин қалбдан раҳмат айтди.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ГАЗ ТЎЛДИРИБ БЕРИШ СТАНЦИЯСИ

Яқинда Бекобод шаҳри аҳолиси учун яна бир енгиллик туғдирилди. Бу ерда баллонларга газ тўлдириб бериш станцияси ишга тушди. Станцияда насос компрессор ва газ тўлдириш цехлари бор. Станция темир йўл цистернаси орқали бир йилда 940 тонна газ қабул қилиб, 12 минг кишини «зангори олов» билан таъминлайди.

Станция бир сменада 1600 килограмм газни баллонларга тўлдириши ва 1100 килограммини групповой установкаларга юбориши мумкин. Янгиер, Гулистон, Сирдарё аҳолиси ҳам шу ердан арзон ёқилғи билан таъминланади.

Н. АҲМАДАЛИЕВ.
станция ишчиси.

Боғча-яслилар кўпаяди

Ҳозир областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида болалар боғчаси ва яслиларини кўпайтириш тадбирлари кўрилаётир. Турли маъмурий аппаратлардан бўшаган биноларда тарбия муассасалари очиш билан бирга, боғча-яслилар учун янги-янги типовой бинолар ҳам қурилаётир. Жумладан шу йилнинг ўзида областимизда янги лойиҳа асосида қурилган 10 та боғча-ясли ишга туширилади.

Юз бола тарбияланадиган икки қаватли боғча биноси Сирдарёда ишга туширилди. Йил охиригача худди шундай боғчалар Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Чиноз, Янгийўл, Гулистон, Ўрта Чирчиқ. Оҳангарон районлари ва Қўйлиқ посёлкасида очилади.

Колхоз раиси — халқ маорифи аълочиси

Ҳозир Калинин районидаги барча мактабларда машғулотлар фақат бир сменада олиб борилмоқда. Бундай муҳим тадбирни амалга оширишда район партия, комсомол ташкилотлари ва жамоатчиликнинг ёрдами катта бўлди. Чунончи, жамоатчилик кучи билан райондаги 21-, 22- ва 23-саккиз йиллик умумий таълим меҳнат политехника мактабларида ўқув-тарбия ишлари айниқса намунали йўлга қўйилди.

Карл Маркс номли колхознинг бевосита кўмаги билан 24-ўнбир йиллик умумий ўрта таълим ва ихтисослаштирилган меҳнат политехника мактаби бир сменалик машғулотга кўчирилди. Колхоз правлениеси билим ўчоғи учун қўшимча 4 та хона қуриб берди. Синф хоналари газ билан иситилмоқда.

Ўқувчиларга ғамхўрлик қилишда колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ Ғ. Абдуллаев айниқса жонбозлик кўрсатди. Ўртоқ Абдуллаевнинг бу хизмати учун Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги уни «Халқ маорифи аълочиси» значоги билан тақдирлади.

А. АЛИЖОНОВ.

МАДАНИЙ ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Яқинда область партия комитетида маданий-оқартув ишларини яхшилаш масаласи юзасидан кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашда район, шаҳар партия комитетларининг секретарлари, пропаганда ва агитация бўлимларининг мудирлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари ҳамда маданият бўлими мудирлари қатнашди. Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон ССР маданият министри ўртоқ С. Муҳамедовнинг «КПСС XXII съезди қарорлари ва маданий-оқартув муассасаларининг вазифалари» тўғрисидаги докладини тингладилар. Доклад юзасидан музокаралар бўлди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети маданият бошқармасининг бошлиғи Х. Донская маданий муассасаларда янги иш формаларини ривожлантириш тажрибаси тўғрисида гапириб берди. Пискент район партия комитетининг секретари ўртоқ Сайдумарова район партия комитетининг кутубхоналарга қандай раҳбарлик қилаётгани, Оржоникидзе районидаги «Коммунизм» колхози хотин-қизлар клубининг раиси, ТашГУ старший ўқитувчиси ўртоқ Назруллаева шу клубнинг иши тўғрисида сўзлаб беришди. Чирчиқ шаҳридаги химиклар Маданият саройининг ҳамда «Полярная звезда» колхози клубининг иши, Чиноз район партия комитетининг колхоз клубларига раҳбарлик қилиши ва Олмалиқ шаҳар маданий-оқартув муассасаларининг СССР Олий Совети сайловларига тайёргарлик даврида қилаётган иши тўғрисида Нистеренко, Цой, Тўйчиев ва Меликсетов ўртоқлар гапирдилар.

Кенгашда шунингдек, область кино тармоқларининг 1961 йилдаги иш фаолияти ва 1962 йилда аҳолига кино хизмати кўрсатиш ишини яхшилаш вазифалари ҳақида область маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ И. Пидаев доклад қилди.

Г. АЛЬМУҲАМЕДОВ.

Редакция почтасидан

ГАЗЕТХОНЛАРГА ХАБАР ҚИЛАМИЗ

Оржоникидзе район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ НОСИРОВГА!

«Колхозимизда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишига панжа орасидан қараб келинмоқда. Клуб, кутубхона мунтазам ишламайди. 1958 йилда ишга туширилган ҳаммом ҳалигача жиҳозланмаган. Кийим ечадиган шкафлар йўқ, ифлос. Ҳаммом мудирининг беданавозликдан қўли бўшамайди. Колхозимизда водопровод колонкалари ҳам етишмайди. Шу сабабли айрим колхозчилар 3—4 километр йўл босиб сув олиб келишга мажбур бўлаётирлар.

Оржоникидзе районидаги «Ленинград» колхозининг аъзолари».

Сиз редакция текшириш ва чора кўриш учун ўтган йилнинг май ойида юборган юқоридаги мазмундаги хатга 26 июнда жавоб қилиб, хатда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланди, колхоз правлениеси бу камчиликларни бартараф қилиш юзасидан амалий тадбирлар кўраяпти, ҳаммом ремонт қилинаяпти, деб ёзган эдингиз.

Ўтган йилги камчиликлар ҳалигача давом этаётгани ҳақида яқинда редакция яна хат олди. Хатда клуб, кутубхона ва ҳаммом ишида ҳеч қандай ўзгариш бўлмагани, колхозчиларни артезиан суви билан таъминлаш юзасидан ҳам ҳеч қандай иш қилинмагани кўрсатилган.

Буни қандай тушунса бўлади, ўртоқ Носиров?

Сиз редакцияга жавоб ёзаётганингизда ҳақиқатга тўғри келмайдиган гапларни қаердан олган эдингиз? Сохта жавоб ёзиш эмас, балки колхозчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш зарурлиги ҳақида ўйлаб кўрсангиз, бунинг ишга фойдаси кўпроқ бўлур эди.

* * *

Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг старший ўқитувчиси ўртоқ Ҳ. ҒОФУРОВГА. Шу институтнинг аспиранти ўртоқ А. АБДУАЗИЗОВГА

Сизларнинг яқинда босмадан чиқиб, магазинларда сотилган А. Ғ. Ғуломов ва М. А. Асқарованинг «Ҳозирги замон ўзбек тили» дарслигида баъзи бетлар чалкашиб кетгани тўғрисида редакцияга ёзган хатларингиз текширилди. Бу камчилик босмахонанинг айрим ходимлари ўз вазифасига бепарволик билан қарагани натижасида содир бўлган.

Сизларни хат юзасидан қандай чоралар кўрилгани қизиқтирса керак?

Яқинда редакция хат юзасидан жавоб олди. Босмахона директори Қориев ва партия ташкилотининг секретари Гаюбов ўртоқларнинг ёзишларича хат босмахона партия ташкилотининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилинган. Китобнинг баъзи нусхаларида бетларнинг чалкашиб кетишига йўл қўйган брошюра цехининг бошлиғи В. Зарипов ҳамда шу цехнинг мастери Е. Мельникова ўртоқлар қаттиқ огоҳлантирилган. Келгусида бундай камчиликларга йўл қўймаслик учун амалий тадбирлар белгиланган. Бюро қарори босмахонанинг ҳамма цехларида ишлаб чиқилган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЖОЗИБАЛИ ТАРОНАЛАР КЎПАЙСИН

Биз яқинда ўзбек Давлат эстрада театрининг бир неча концертларини тамоша қилдик. Тамоша натижасида айрим мулоҳазалар пайдо бўлди. Биз ана шу мулоҳазалар ҳақида, театр концерт программасидаги ижобий ва салбий томонлар ҳақида сўз юритмоқчимиз.

Коммунистик ғоя ва тушунчаларни кенг ташвиқ ҳамда тарғиб этиш борасида қўшиқ санъатининг ғоявий-бадиий восита сифатидаги хизмати ва ўрни бениҳоя каттадир. Бу масъулиятли ва шарафли вазифани бажаришда радио, телевидение ва айниқса концерт ташкилотларининг ижодий коллективлари катта роль ўйнайдилар. Ана шу нуқтаи назардан биз яқинда тамоша қилган ўзбек Давлат эстрада театрининг концертлари программасининг тематик мундарижаси, ғоявий-бадиий савияси, ижрочилик санъати ва маданияти тўғрисида ўз мулоҳазаларимизни айтмоқчимиз.

Даставвал. шу нарсани таъкидлаб ўтмоқ керакки, концерт программасидаги кўпгина номерлар тамошабинларнинг дид ва маънавий эҳтиёжларини ҳисобга олиб тузилган. Бу ҳолатни театрнинг етакчи артистларидан Фахриддин Умаров ижро этган «Салом», «Азиз Ватаним», «Ўзбек элим», «Онажон», «Мени ёд эт», «Қалдирғоч каломимни», «Ҳилол эмасму», «Изҳор эт», «Агар тун бўлмаса чироқ бўлармиди?» Жуманазар Бекжонов ижро этган «Партия доно», «Ҳинд халқига салом», Зокир Султонов ижро этган «Янги ер таронаси», «Бора билмадим», республикада хизмат кўрсатган артист Эргашхон Мирмаҳмудова ижросида эшиттирилган «Алла», «Вафоси йўқ йигитни асло хуштори бўлманг», «Ер айланай», республикада хизмат кўрсатган артист Убайдулла Мадраҳимов ижро этган «Партия ҳақида қўшиқ», «Гилос» ашулалари ва бошқа артистлар ижро этган ўттиздан ортиқ қўшиқларда кўриш мумкин.

Бу қўшиқларда инсонпарварлик, партияга ва халққа садоқат, меҳнатни улуғлаш, замонамиз қаҳрамонларининг ажойиб ижтимоий фаолиятларига нисбатан ҳурмат ва муҳаббат. оналарга чуқур эҳтиром, халқлар дўстлиги, фарзанд меҳри, бахтиёр ёшлик, соф инсоний севги ўзининг жозибали, ёрқин ифодасини топган.

Юқорида айтилган қўшиқлардан ташқари классик поэзия ва халқ оғзаки ижодиёти хазинасидан олинган лирик қўшиқлар нозик эстетик дид ва талабчанлик билан танланганлиги, шунингдек ажойиб маҳорат билан ижро этилаётганлиги туфайли тамошабинларга ғоятда мақбул ва манзур бўлмоқда.

Эстрада санъати усталарининг янги қўшиқларни танлаб ижро этишдаги яхши ташаббуси ва тажрибалари нима учундир ҳанузгача шу ишга алоқадор бўлган (композиторлар союзи, республика маданият министрлиги) ташкилотларнинг диққат-эътиборидан четда қолиб келмоқда

Бизлар тамоша қилган учта концерт программаси ҳақида юқорида баён этилган ижобий фикрлардан, эстрада театрининг репертуарида ҳали жиддий нуқсон ва камчиликлар йўқ деган хулоса келиб чиқмайди. албатта. Эстрада театри концерт программасининг даставвал кўзга ташланадиган асосий нуқсони шундаки (бу ўринда сўз қўшиқ текстлари ҳақида боради), ҳали концерт репертуарида улуғвор замонамизнинг қалб тепиши, нафаси ва руҳининг акс садоси бўлишга арзийдиган, янги коммунистик жамият барпо қилаётган ижодкор совет кишиларининг орзу-интилишлари, кураш ва зафарлари, бой ва ранго-ранг маънавий оламининг чинакам бадиий-лирик тасвирини баралла овоз билан куйловчи қўшиқларнинг жуда ҳам камлигидадир.

Концерт программасида кўрсатилган замонавий қўшиқлар юксак талабчан тамошабинларнинг маънавий эҳтиёжларини ҳали тўла қондира олмайди. Биз бу ўринда концертларда ижро этилган замонавий темадаги қўшиқларнинг бир-иккитаси ҳақида фикр юритамиз.

Артист Эргашхон Мирмаҳмудова ижро этган «Ерингни унутма» (Камтар шеъри) қўшиғи тўғрисида нима дейиш мумкин? Бу қўшиқ тексти ғоявий жиҳатдан зарарли, коммунизм қурувчилар аҳлоқ кодексига зид, бадиий жиҳатдан саёз, суюқ ва бемаъни эканлиги ҳақида «Шарқ юлдузи» журналининг 1961 йил 2-сонида, «Қизил Ўзбекистон» газетасининг шу йил 16 январь сонида босилган «Қўшиқ ҳақида» мақоласида айтилган кескин танқидий фикрларга қарамасдан, Эргашхон Мирмаҳмудова томонидан ҳар уччала концертда ҳам бемалол ижро этилди. Худди шундайин фикр ва даъволарни яна шу артистка ижро этган «Ер айланай» (А. Пўлат шеъри), «Гулбоққа» (Туроб Тўла шеъри), «Ватан мадҳи» (сўз ва ижро Камтар Отабоевники) каби қўшиқларга нисбатан ҳам айтиш мумкин. Бундай ҳолат, эстрада театри коллективининг ҳали ҳам «ўз эски бисоти» билан қаноатланиб қолаётганлигидан ва энг муҳими, ё вақтли матбуотда баён қилинмоқда бўлган танқидий мулоҳазалардан бехабар эканлигидан ё бўлмаса тўғридан-тўғри бу фикрларни менсимаётганлигидан далолат беради.

Муҳаббат мавзуида ёзилиб, саҳнада ижро этилаётган айрим ишқий қўшиқлар ҳақида эса баъзи мулоҳазаларни айтиб ўтишга тўғри келади. Зоҳиджон Обидовнинг «Кўнгил гулшани» (З. Султонов ижросида) қўшиғида, сарлавҳадан англашилишича авторнинг муддаоси «Кўнглимда очилган гуллар сенга садқа бўлсин» демоқчи. Тасаввур тўғри бўлсин учун қўшиқ текстини тўла келтирамиз:

Хумор кўзинг айлади шайдо —
Мен сенга мафтун.
Хаёлимда бўласан пайдо
Ва оқарар тун.
Сен ҳам бўлиб мендек
бетоқат
Кутдингми висол?
Ҳижронингга йўқ асло тоқат
Эй бўсаси бол.
Олма. маккор одам берса гул,
Қувгил ўзгани,
Гул истасанг, сенгадир буткул
Кўнглим гулшани.

Бу қўшиқни қандай шарҳлаш мумкин? Унда тасвирга келтирилган муҳаббат туйғулари — традиция кучи билан давом этиб келаётган «шайдолик», «мафтунлик», «висол», «ҳижрон», «ағёр» (шоир шу ибора ўрнига «маккор» калимасини қўллаган), «кўнгил гулшани» тушунчалари воситасида аслида шоир ният қилганидек ошиқ юракнинг самимий кечинмалари, ҳароратли ҳиссиётларининг лирик ифодаси эмас, аксинча, бунинг ўрнига йилтироқ «ишқибозлик», қашшоқ назмбозлик пайдо бўлиб қолган.

Яна бир мисол келтирамиз. М. Қўшоқовнинг «Мардона қиз» (Ф. Умаров ижросида) қўшиғи колхозчи йигит ва қизнинг севгисини мадҳ этишга бағишланган. Текстнинг асли мана шундай:

Севиб қолдим колхозда
Бир жонона қизни,
Кеча-кундуз оқ олтинга
парвона қизни.
Бригадаси даласидан
Ўтаман ҳар кун,
Кўргани ул кўзлари
Шўх мастона қизни,
Бир мен эмас ҳамма севар,
ҳамма ардоқлар,
Машинада терганлари
дурдона қизни.
Уйган кумуш хирмонлари
тоғлардек баланд.
Бўлармикин севмай шундай
Мардона қизни.

Мана бу қўшиқ тексти ҳам, кўпгина қўшиқнавис назмкашлар томонидан ўзбек совет йигит ва қизларининг муҳаббат туйғулари ва севгидаги иқрорини тасвирлашда дастрўмол қилиб олинаётган сохталикнинг яққол намунасидир. Инсоният дунёсининг бу азалий ва абадий эзгу, муқаддас туйғуларини маълум «рецепт»ларга, воқеа, предметларга боғлиқ қилиб, уни яланғоч, примитив ва сийқа андозалар воситасида идрок этишни қандай баҳолаш мумкин, ахир?

Эстрада театри концерт программасининг кўзга ташланадиган яна бир камчилиги, ўткир ҳажвий тил билан ёзилган қўшиқ, лапар ёки манзумаларнинг жуда озлигидир.

Маълумки, Н. С. Хрущчев ҳажвий қўшиқларнинг ҳозирги кундаги муҳим тарбиявий аҳамиятини алоҳида уқтирар экан, бу масалага адабий ва мусиқий жамоатчиликнинг диққатини жалб этди. Эстрада театри бу кўрсатмалардан ўзига тегишли ижодий хулосалар чиқариб, бу соҳани бойитишга алоҳида эътибор бериши зарур эди. Тўғри, концерт программасида «Инжиқ хотин қиссаси» (Пўлат Мўмин шеъри) «Учрадим» (Маҳмуд Раҳмон шеъри), «Сен ҳам индама, мен ҳам индамай» (А. Пўлат шеъри) каби ҳажвий қўшиқлар ва айрим ҳажвий парчалар бор.

Аммо, ҳозирги талаб нуқтаий назаридан қаралганда, булар ҳали дарёдан томчи. Чунки, жамият тараққиётиға тўсқинлик қилаётган порахўрлик, бюрократизм, эгоизм, эскилик қолдиқларига муккасидан кетиш, манманлик, кўзбўямачилик, лаганбардорлик каби ўлиб бораётган иллатлар мавжуд экан, уларга ҳажв ўти билан саҳна воситасида кескин ҳужум бошлаш керак. Бу соҳада машҳур Юсуфқизиқ, Усмонқори, Матқобилбобо ва Охунжонқизиқларнинг яхши традицияларини ижодий ўзлаштириб, уларни такомиллаштириш билан бирга, Аркадий Райкин, Тарапунька ва Штепсель каби машҳур совет комик артистларининг ижодий тажрибаларидан ҳам кўп нарса ўрганиш талаб этилади.

Юқорида айтилганидек хулоса шуки. ўзбек Давлат эстрада театрининг истеъдодли ижодий коллективи қўшиқ текстлари ва музикасига бўлган талабчанликни ошириши, шоирлар ва бастакорлар билан тамошабинлар ўртасида ҳақиқий мезон даражасига кўтарилиши, бунинг учун эса ижрочилик маҳоратларини такомиллаштира боришдан ташқари, яна ўз адабий-маданий савияларини ошириш устида муттасил меҳнат қилишлари, тинмасдан ўқиб. ўрганишлари зарур. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республикамизда қўшиқ санъатининг ҳозирги аҳволи тўғрисида қабул қилган қарорида ҳам ана шу муҳим вазифалар қайд этиб ўтилган. Мана шу вазифалар тўғрисида, янги жозибали оригинал, илҳомбахш қўшиқлар ҳақида эстрада театри коллективи жиддий ўйлаб кўрмоғи керак.

М. ЗОКИРОВ,
филология фанлари кандидати.

ХАЛҚ ТЕАТРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Чирчиқ шаҳар электрохимия комбинати Маданият саройида халқ театри ташкил этилган. Театрга А. В. Кинцлер режиссёрлик қилади. Ижодий коллектив «Дуненя», «Беш оқшом», «Завод болалари» каби пьесаларни зўр маҳорат билан намойиш қилиб, жамоатчилик олқишига сазовор бўлди. Энг яхши бадиий ҳаваскорлик коллективлари учун Бутуниттифоқ касаба союзлари томонидан эълон қилинган конкурсга қатнашиб, бу ижодий коллектив яқинда катта муваффақиятга эришди. ВЦСПС жюриси ижодий коллективларнинг 1961 йилги ишларини кўриб чиқиб, химиклар Маданият саройи халқ театрига учинчи ўринни берди. Ҳаваскор артистлар диплом ва қимматбаҳо совғалар билан мукофотландилар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Телевизор

14 МАРТДА

Ўзбек тилида: 18.30 — Дарсликларингиз саҳифаларидан (ўқувчилар учун). 18.50— Телевизион янгиликлар. 19.05 — Дўстлик қуёши остида (телеочерк). 19.25 — Илғор колхозда (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

Рус тилида: 19.40 КПСС-СССРда коммунистик жамият қуришнинг илҳомчиси ва ташкилотчисидир (телевизион лекторий). 20.00 — Телевизион янгиликлар. 20.15 — Адабий эшиттириш. 20.45 — Марказий телевидение студиясининг постановкаси.

15 МАРТДА

Рус тилида: 18.30 — Тасвирий санъат ҳаваскорлари клуби (катта ёшдаги ўқувчилар учун).

Ўзбек тилида: 19.05 — Сафимиз икки марта кўпайсин (телеочерк). 19.15 — Телевизион янгиликлар.

Рус тилида: 19.30 — Пойтахтимиз меҳмонлари. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.

Кино

Ганг қизи — «ВАТАН» (кундуз соат 12-50 минут, 2-20 минут, 3-50 минутда). «ИСКРА» (3-залда, кундуз ва кечқурун).

Т-9 сувости кемаси — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, 11-20 минут, кеч 5, 6 ярим ва 7-50 минутда), НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (1 ва 2-залда) (кундуз ва кечқурун).

Она-Ҳиндистон (1 ва 2-серия)— «МИР» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 1-50 ва кеч 9 да).

Умумий дўстимиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/III да **Кармен**, 15/III да **Дилором**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 14/III да **Номус**, 15/III да **Мирзо Улуғбек**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Йўлбарслар»**, совет аттракциони. Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Маргарита Назарова**.

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!
ИСИТИШ УЧУН ТАБИИЙ ГАЗДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР

газдан фойдаланиш ҳақини ариза бергандан кейин тўлайдилар.

Бу аризада газ билан иситиладиган асбобнинг ишга солинган куни кўрсатилади. Газдан фойдаланишнинг тўхтатилганлигини ҳам ариза бериб маълум қиладилар.

Аризалар турар жойдаги райгазга тақдим қилинади.

Газ билан иситиладиган асбобдан аризасиз фойдаланган абонентларга газ бериш уч ой муддатига тўхтатилади.

«Ташгоргаз» трести.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими—34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02099. Нашр. Г. — 1549.